

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедра іноземних мов

К В А Л І Ф І К А Ц І Й Н А Р О Б О Т А

на тему: «Розвиток англomовної компетентності в говорінні майбутніх
учителів англійської мови початкової школи засобами театралізованої
діяльності»

Студентки 2 курсу групи 2 МСОАЗ
Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальності 014 Середня освіта
Спеціалізації 014.021 Англійська мова і література

Стахова Інна Анатоліївна

Науковий керівник:

Дмітренко Наталя Євгеніївна,

доктор педагогічних наук, професор

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Голова комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

м. Вінниця – 2025 рік

ЗМІСТ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	10-43
1.1. Дефінітивний аналіз поняття «англомовна компетентність у говорінні»	10
1.2. Психолого-педагогічний аспект розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи	21
1.3. Театралізована діяльність як засіб розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи	32
Висновки до 1 розділу	42
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	45-
2.1. Комплекс вправ для розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи із застосуванням елементів театралізованої діяльності	45
2.2. Організація і проведення пробного навчання з розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи із застосуванням елементів театралізованої діяльності	74
2.3. Аналіз результатів пробного навчання з розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи із застосуванням елементів театралізованої діяльності	87
Висновки до 2 розділу	100
ВИСНОВКИ	102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	106
ДОДАТКИ	115

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЗВО – заклад вищої освіти

ІКК – іншомовна комунікативна компетентність

ВСТУП

В Україні англійська мова є обов'язковим предметом у шкільній програмі, і більшість учнів починають її вивчати з початкових класів. За даними Міністерства освіти і науки України, приблизно 80% дітей вивчають англійську мову як іноземну. Специфіка навчання мови молодших школярів та школярів середньої і старшої школи суттєво відрізняється, що викликано психолого-педагогічними особливостями дітей молодшого шкільного віку. Саме тому педагог, який працює з учнями над вивченням англійської мови, має мати сформовану на високому рівні англомовну компетентність у говорінні. Вона дозволить забезпечити розвиток аудіальних та фонематичних навичок молодших школярів, сприятиме збагаченню іноземними словами їхнього лексичного запасу, дозволить покращити граматичні навички та сприятиме підвищенню мотивації до вивчення англійської мови; тим самим, забезпечить формування сталого підґрунтя для вивчення англійської мови у середніх та старших класах.

Розвиток англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи – складний та довготривалий процес, який потребує активної діяльності на аудиторних, позааудиторних заняттях та у ході самостійної роботи. Зважаючи на стрімку інтеграцію української системи освіти у європейський простір, великого значення набуває імплементація зарубіжного досвіду в освітній процес майбутніх педагогів. Зокрема, використання театралізованої діяльності у процесі розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи є одним із ефективних прийомів, що сьогодні використовуються у закладах вищої освіти. Театралізована діяльність сприяє розширенню словникового запасу, покращенню вимови та чіткості мовлення, подоланню розмовного бар'єру, адже студент не просто говорить, а грає. Театралізована діяльність сприяє налагодженню активної взаємодії один з одним, стимулює до комунікації, розвиває здатність розуміти мову на слух і адаптувати власне мовлення відповідно до контексту ситуації.

На важливість формування англомовної компетентності у майбутніх учителів англійської мови у початковій школі вказує Закон України «Про освіту» (2017 р.), Закон України «Про загальну середню освіту» (2020 р.), Державний стандарт початкової освіти (2018 р.), Стандарт вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, ступінь – бакалавр, галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність – 013 Початкова освіта), Наказ Міністерства освіти і науки України №1407 (2018 р.), що регулює порядок підготовки вчителів іноземних мов і визначає вимоги до їх кваліфікації, включаючи англомовну компетентність.

У наукових дослідженнях J. Richards, M. Canale, D. Nunan, S. Savignon, M. Swain висвітлено питання розвитку комунікативної компетентності, зокрема, акцентується увага на мовленнєвих, соціокультурних, практико-діяльнісних аспектах вивчення англійської мови.

Наукові праці Ю. Будас (організація ділових ігор на заняттях), Н. Дмитренко (методична система професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів, створення та вирішення проблемних ситуацій у процесі вивчення англійської мови), О. Ігнатової (застосування ІКТ-технологій у ході освітньої діяльності), Л. Мельник (робота з інтерактивними прийомами) висвітлюють особливості використання інноваційних педагогічних технологій у процесі викладання англомовних дисциплін. Дослідження О. Жовнич вказують на важливість розвитку англомовної компетентності як однієї із ключових life skill сучасного вчителя. У працях А. Бичка, А. Бортняка, Н. Компанець, Т. Кравченко, Д. Ольшанського, О. Хроленко зосереджено увагу на психолого-педагогічних особливостях розвитку вмінь говоріння англійською мовою.

Специфіку навчання майбутніх учителів початкової школи розкрили у своїх дослідженнях О. Акімова, Н. Лазаренко, Г. Кіт, Л. Любчак, О. Савченко, В. Шахов та інші. Науковці акцентували увагу на психолого-педагогічних особливостях роботи з студентами, концептуальних євро інтеграційних засадах організації освітнього процесу у вищій школі.

Особливості використання театралізованої діяльності у освітньому процесі майбутніх учителів висвітлювали І. Барановська, О. Деркач, О. Жовнич, Н. Казьмірчук. До того ж, на базі Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського протягом 2020-2023 років реалізовувався проєкт програми Еразмус+ Жан-Моне модуля «EU experience of soft skills development of preschool and primary school age children by theatre activities in teacher training», який мав на меті імплементацію європейського досвіду використання театралізованої діяльності у підготовці майбутніх педагогів.

Незважаючи на провідні дослідження щодо вивчення іноземних мов у закладах вищої освіти, низку ефективних прийомів, методів, форм, технологій, що покращують процес вивчення англійської мови, питання якісного та швидкого розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів залишається відкритим, потребує додаткових обґрунтувань. Саме тому темою нашого кваліфікаційного дослідження було обрано тему: «Розвиток англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи засобами театралізованої діяльності».

Об’єкт дослідження: процес розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.

Предмет дослідження: методика використання театралізованої діяльності у процесі розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.

Мета: теоретично обґрунтувати і практично перевірити ефективність методики використання театралізованої діяльності у процесі розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.

Мета дослідження конкретизована в таких **завданнях:**

1. На основі аналізу наукової психолого-педагогічної, методичної літератури проаналізувати основні дефінітивні поняття дослідження («англомовна компетентність», «театралізована діяльність» тощо).
2. Визначити психолого-педагогічні особливості розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.
3. Охарактеризувати театралізовану діяльність як засіб розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.
4. Узагальнити європейський досвід розвитку англомовної компетентності в говорінні здобувачів вищої освіти засобами театралізованої діяльності.
5. Розробити комплекс театралізованих вправ для розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.
6. Організувати і провести пробне навчання розвитку англомовної компетентності в говорінні здобувачів вищої освіти засобами театралізованої діяльності.
7. Провести аналіз результатів пробного навчання розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.

Для досягнення мети і виконання завдань дослідження ми використали такі **методи**: *теоретичні* (аналіз наукової, методичної психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження); *емпіричні* (спостереження, інтерв'ювання, анкетування, аналіз творчих робіт майбутніх учителів англійської мови у початковій школі, аналіз інтерактивної взаємодії здобувачів освіти під час виконання низки театралізованих завдань, проведення пробного навчання).

Експериментальна база дослідження. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної (36 здобувачів

спеціальності 013 Початкова освіта, освітньої програми «Початкова освіта. Англійська мова»).

Апробація результатів дослідження здійснювалась на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми філології та методики викладання іноземних мов у сучасному мультилінгвальному просторі» (30 жовтня 2024 р., м. Вінниця), Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих науковців і студентів (25 березня 2025 р., м. Чернігів), VIII Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» (26 березня 2025 р., м. Вінниця), Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Наукові перспективи та методичні інновації в розвитку початкової освіти» (07 травня 2025 р., м. Вінниця), Міжнародній науково-практичній конференції «Освіта в часи кризи: інновації, стійкість та український досвід» (03 жовтня 2025 р., м. Вінниця), III Всеукраїнській науково-практичній конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту» (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя).

Дослідження питання розвитку англомовної компетентності у говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі засобами театралізації висвітлено у **5 публікаціях**.

Теоретичне значення дослідження: проаналізовано поняття «англомовна компетентність у говорінні» у структурі підготовки вчителя англійської мови у початковій школі. Закцентовано увагу на психолого-педагогічній специфіці розвитку англомовної компетентності у говорінні здобувачів вищої освіти. Узагальнено європейський досвід розвитку англомовної компетентності в говорінні здобувачів вищої освіти засобами театралізованої діяльності.

Практичне значення дослідження: запропоновано комплекс вправ для розвитку англомовної компетентності у говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи на засадах театралізованої діяльності,

методично обґрунтовано і перевірено ефективність їхнього використання в освітньому процесі.

Структура дослідження: кваліфікаційна робота складається з вступу, 2 розділів, списку використаних джерел, висновків до кожного розділу та загальних висновків, додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Дефінітивний аналіз поняття «англомовна компетентність у говорінні»

Англомовна компетентність у говорінні є підґрунтям для розвитку повноцінного досвіду міжособистісної взаємодії, що сприяє успішній інтеграції та ефективному функціонуванню особистості в умовах полікультурного суспільства. Вона не лише створює передумови для налагодження гармонійного й позитивного емоційного клімату під час комунікації, а й забезпечує здатність вільно розуміти та адекватно використовувати англійську мову в найрізноманітніших сферах життєдіяльності – від повсякденного побутового спілкування до професійної, академічної та міжкультурної взаємодії. Англомовна компетентність у говорінні формує комунікативну гнучкість, уміння адаптувати мовлення до ситуації та потреб співрозмовників, що особливо важливо у глобалізованому світі.

Розвиток англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови є актуальним питанням педагогіки вищої школи та іноземної філології. Учителеві англійської мови у початковій школі важливо володіти високим рівнем усного мовлення, щоб бути еталоном для здобувачів освіти. Правильна вимова слів, інтонаційне оформлення висловлювань, грамотна комунікація у реальних мовних ситуаціях підкреслюють англомовну компетентність майбутнього педагога. Учитель, який добре говорить англійською, мотивує школярів більше практикувати мову, стимулює до активного спілкування, стає прикладом для наслідування.

У педагогічній Конституції Європи підкреслюється важливість розвитку іншомовної, а саме англomовної, комунікативної компетентності вчителя. Зокрема, у статті 6.2 зазначено, що сучасний педагог повинен вільно володіти кількома європейськими мовами – і це є ключовим елементом його комунікативного розвитку [39]. У методичних рекомендаціях щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України визначено, що «англійська мова та її розвиток повинні стати частиною узгодженої загальної корпоративної культури ЗВО, вибудованої на спільних підходах (лідерство, інноваційність, креативність, доброчесність, застосування інноваційних освітніх технологій) та відповідних принципах (відкритість, демократичність, рівний доступ, справедливість (однакова винагорода за рівний обсяг виконаної роботи), відзнака/винагорода за ініціативність/інновації тощо)». У концептуальних засадах державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти Міністерством освіти і науки України спільно з Британською Радою йдеться про підвищення якості освітніх послуг у ЗВО України, сприяння реалізації європейських та глобальних прагнень України, її економічному зростанню [31].

Говоріння (Speaking) – це продуктивне вміння, що функціонує поряд з письмом, а також рецептивними вміннями – аудіюванням та читанням, потребує практичних навичок застосовувати знання з лексики та граматики у спілкуванні. У лінгвістичному словнику А. Загнітко визначено, що «говоріння – продуктивний вид мовленнєвої діяльності, що забезпечує відправлення мовленнєвих акустичних сигналів, які несуть інформацію; усна форма продуктивної мовленнєвої діяльності, процес народження звукового мовлення; у комунікативній лінгвістиці – вид мовленнєвої діяльності з використанням вокального каналу комунікації, що полягає у створенні повідомлень, на правлених адресатові; за допомогою говоріння разом з аудіюванням здійснюється усне вербальне спілкування. Зміст говоріння –

вираження думок, інтенцій тощо в усній формі. Основу говоріння складають артикуляційні, лексичні, граматичні навички» [14, с. 107].

На думку С. Ніколаєвої, процес говоріння має продуктивний характер, базується на ситуативності, адже залежить від контексту, співрозмовника, теми розмови; враховує спонтанність, адже часто відбувається без попередньої підготовки, що вимагає швидкої реакції; фонетичні, лексичні та граматичні аспекти – правильність вимови, добір слів, побудова речень [35, с. 18]. А. Бичок виокремлює наступні функції говоріння: комунікативну (передача інформації, обмін думками), емоційно-виражальну (вираження емоцій, настрою, ставлення до ситуації), мислетворчу (оформлення думок у мовні структури), регулятивну (вплив на поведінку співрозмовника (накази, поради, прохання) [1, с. 22].

Дослідниця І. Холод трактує поняття «говоріння» як «продуктивний вид мовленнєвої діяльності, у результаті якого людина висловлює власні думки або ретранслює чужі в усній формі; процес мовленнєвої взаємодії двох або більше учасників спілкування». У процесі говоріння, яке створюється для безпосереднього спілкування, виявляється особистість автора, особливості його мовленнєвої поведінки, специфіка його характеру, рівень інтелектуального розвитку, освіти, культури тощо. Говоріння може бути спрямованим до однієї особи або до необмеженої кількості осіб, воно передбачає наявність мети та мотиву, що реалізуються в потребі говоріння. Предметом говоріння є думка мовця, а продуктом – висловлення (діалогічне або монологічне) та результат, який виражається вербальною або невербальною реакцією на висловлювання [28, с. 34-39]. С. Ніколаєва справедливо зазначає, що процес говоріння реалізується в діалогічній та монологічній формах, тому майбутні педагоги мають бути готовими до повідомлення різного виду інформації, висловлення пропозиції у формі наказу, побажання, поради, відповіді на запитання у формі прийняття або неприйняття запропонованого з розширеним контекстом та поясненням своєї точки зору, обміну думками, обговорення, дискусії тощо [35, с. 78]. У

наукових працях Т. Пахомової вказано, що розвиток англомовної компетентності у говорінні має базуватися на знаннях лексики, сприйнятті мовлення співрозмовника, здатності обговорювати сказане, відповідати на запитання, продукувати граматично правильні речення, висловлюватися відповідно до мовного етикету, враховуючи культурні особливості співрозмовника [38, с. 59].

У своїх працях В. Марцін представив такі етапи роботи над усним висловлюванням: аналіз теми – формування уміння чітко одним реченням висловлювати головну думку; логічність викладу матеріалу – формування уміння логічно та послідовно висловлювати свою точку зору; розвиток мисленнєвих операцій – формування умінь ставити креативні, логічні запитання, підтримувати розмову, дискутувати тощо. Усі три етапи, на думку науковця, важливо об'єднати фонетичним, граматичним та лексично правильним мовленням [26, с. 223]. Дослідник виокремлює низку механізмів, які забезпечують ефективну мовленнєву поведінку, а саме:

- *«механізм репродукції»* полягає у точному або частково зміненому відтворенні готового тексту чи його окремих фрагментів;
- *механізм вибору* відповідає за добір слів, мовленнєвих моделей, структур, фрагментів тексту або теми для висловлювання;
- *механізм комбінування* забезпечує поєднання відомих мовних елементів у нові комбінації;
- *механізм конструювання (трансформації)* активується, коли для досягнення мети комунікації потрібно змінити або перебудувати мовленнєву структуру, сформовану завдяки попереднім механізмам;
- *механізм прогнозування* забезпечує плавність мовлення, мінімізує тривалі паузи, слова-паразити та самовиправлення;
- *механізм дискурсивності* відповідає за інтеграцію усного висловлювання з конкретною ситуацією спілкування, підтримуючи його актуальність і зв'язок з контекстом [26, с. 224].

У дослідженнях Н. Городецької та В. Гриців англомовна комунікативна компетентність ґрунтується на компенсаторних уміннях, що сприяють подоланню труднощів, пов'язаних з нестачею мовних засобів, а саме: уміння логічно повертатися до попередньої думки або початку висловлювання; замінювати складні для пригадування звичними словами синонімами, узагальненими поняттями; описувати об'єкти або явища через їхні ключові характеристики; спрощувати висловлювання за допомогою знайомих слів і мовленнєвих зразків, використовуючи парафраз; ефективно застосовувати невербальні засоби комунікації; а також підтримувати діалог, будуючи розгорнуті запитання, цікавлячись думкою співрозмовника [5, с. 4].

Англомовна компетентність у говорінні є здатністю фонетично правильно, лексично і граматично коректно оформлювати висловлювання, відповідно використовувати англійську мову професійного спілкування в змодельованих типових комунікативних ситуаціях фахового характеру в усному монологічному, діалогічному і полілогічному мовленні [33]. Дослідники Д. Ольшанський, І. Кисельова, М. Терещук стверджують, що «іншомовна (зокрема англомовна) комунікативна компетентність майбутніх фахівців у професійній сфері не розвивається відокремлено від мовної (лінгвістичної) компетентності. Ґрунтовне опанування різних аспектів мови – граматики, лексики, фонетики – та сформовані на їх основі стійкі навички є необхідною передумовою для оволодіння ефективними комунікативними вміннями у різноманітних ситуаціях [36, с. 142].

Дослідниця Н. Компанець наголошує на тому, що основною англомовної компетентності мають бути знання системи побудови англійської мови, особливості її функціонування; удосконалення аудіальних навичок для покращення комунікативної компетентності; покращення лінгвістичної та граматичної компетентності задля цілісного розуміння мови, повного сприймання [17]. У працях О. Хроленко та А. Бортняк зустрічаємо твердження, що міжкультурна англо-українська комунікація базується на знаннях англійської мови, розумінні культурних відмінностей та здатності

до ефективної адаптації [50, с. 310]. Дослідження О. Фролової акцентують увагу на тому, що в процесі іншомовної комунікації «забезпечується потенційна здатність комунікантів реалізовувати обмін інформацією іноземною мовою, а також самостійно здійснювати пошук, накопичення й розширення обсягу професійно значущих знань у процесі природного іншомовного професійно орієнтованого спілкування з іноземцями» [49, с. 480].

У наукових працях Б. Завіниченко виокремлено компоненти іншомовної комунікації, які є основою для розвитку англомовної компетентності в говорінні, а саме:

- *гностичний компонент* – це сукупність знань про сутність, закономірності та специфіку процесу спілкування в цілому, а також знань про стилі іншомовної комунікації, їх особливості та умови застосування.
- *комунікативний компонент* охоплює комплекс умінь, що дають змогу встановлювати й підтримувати контакт із співрозмовником, ефективно управляти перебігом взаємодії в умовах іншомовного спілкування; включає культуру мовлення, експресивні та перцептивно-рефлексивні навички, які сприяють пізнанню внутрішнього світу партнера й глибшому розумінню самого себе.
- *емоційний компонент* передбачає гуманістичну налаштованість на комунікацію, щирий інтерес до співрозмовника, готовність вступати у довірливі особистісні й діалогічні взаємини, розвинену здатність до рефлексії, високий рівень ідентифікації з обраними ролями, позитивну самооцінку та стабільний психоемоційний стан [12, с. 113].

У своїх наукових роботах Х. Цимбровська наполягає на тому, що англомовна компетентність у говорінні – це «інтегративна якість фахівця, яка виражається в інтеграції мовних, мовленнєвих, соціолінгвістичних, професійних знань, умінь, навичок, здатності досягати комунікативної мети у процесі професійно орієнтованого англомовного спілкування» [52, с. 209]. На думку дослідниці «структура професійно орієнтованої англомовної

компетентності у говорінні є дворівневою, багатокomпонентною. Компонентами її першого рівня є: лінгвістичні знання, соціолінгвістичні знання, професійні знання, рецептивні і продуктивні уміння, рецептивні, репродуктивні, продуктивні навички. Компонентами її другого рівня є: лінгвістична, соціолінгвістична, професійна компетентність, емоційно-ціннісне ставлення до предмету комунікативної діяльності, досвід комунікативної діяльності фахового характеру» [52, с. 210]. Основними критеріями оцінювання рівня сформованості англомовної компетентності в говорінні Х. Цимбровська вважає такі: «фонетична правильність, лексична адекватність, граматична коректність; змістовність висловлювань: відповідність темі, обґрунтованість відображення комунікативних намірів та форм їх реалізації, аргументованість; логіку викладу; інтерактивність; професійна спрямованість; адаптивність; залучення до комунікації; управління комунікацією; емпатія; ефективність» [52, с. 211].

У дослідженнях D. Canary, M. Cody, V. Manusov визначено критерії розвитку англомовної компетентності такі як: *«адаптивність* (здатність змінити поведінку і цілі з метою задовольнити потреби взаємодії); *залучення до комунікації* (поведінкова і когнітивна діяльність, усвідомлене залучення, яке проявляється внаслідок взаємодії поведінок, що оцінюються згідно сприйняття, реакції і уваги); *управління комунікацією* (регулювання співрозмовниками взаємодії, адаптація і контроль соціальних ситуацій, контроль динаміки розмови, розвиток і зміна теми розмови); *емпатія* (здатність виявляти розуміння і співчуття у певній комунікативній ситуації); *ефективність* (досягнення цілей комунікації, досягнення особистих цілей, фундаментальний критерій для визначення компетентності); *відповідність* (відповідність очікуванням щодо даної комунікативної ситуації) [57].

На основі опрацьованих наукових досліджень ми провели дефінітивний аналіз поняття «англомовна компетентність у говорінні» (таблиця 1.1.).

Таблиця 1.1. Дефінітивний аналіз поняття «англомовна компетентність у говорінні»

Автор	Дефініція	Аналіз
S. Philips	«англомовна професійно орієнтована компетентність в усному мовленні є ситуативна здатність встановлювати реалістичні комунікативні стосунки і максимізувати їх досягнення за допомогою використання власних мовних знань, мовленнєвих вмінь і навичок відповідно до контексту» [69, с. 329].	здатність встановлювати комунікативні стосунки
В. Марцін	«Компетентність у говорінні іноземною мовою базується на цілісному сприйнятті мовлення, логічності, зрозумілості та зв'язності висловлювань» [26, с. 224].	цілісне сприйняття мовлення
Н. Компанець	Компетентність у говорінні – це «результат досвіду спілкування між людьми, та опосередкованої, у тому числі з літератури, театру, кіно, з яких людина отримує інформацію про характер комунікативних ситуацій, особливості міжособистісної взаємодії і засоби їх вирішень» [17].	результат досвіду спілкування
І. Пінчук	Компетентність у говорінні англійською мовою – це «здатність людини розуміти та відтворювати нерідну мову не тільки на рівні фонологічних, лексико-граматичних і країнознавчих знань та мовленнєвих умінь, а й відповідно до різноманітних цілей та специфіки ситуації спілкування» [40].	здатність розуміти та відтворювати нерідну мову
Т. Рудницька	«Комунікативна компетентність у англійській мові взаємопов'язана із різними видами спілкування (службово-діловим, інтимно-особистісним, діалогічним тощо)» [44].	базується на різних видах спілкування
І. Чеботарьова	«комунікативна компетентність у іноземній мові – це здатність встановлювати і підтримувати необхідні контакти з оточуючими людьми, певна сукупність знань, умінь та навичок, що забезпечують ефективне спілкування, передбачають уміння змінювати глибину і коло спілкування, розуміти й бути зрозумілим для партнера у процесі	сукупність знань, умінь та навичок, що забезпечують ефективне спілкування

	спілкування» [53, с. 210].	
Н. Городецька В. Гриців	«англомовна комунікативна компетентність базується на системі декларативних і процедурних знань, що охоплюють знання про фонетичну систему, граматичну будову та словесний фонд англійської мови, країнознавчі і лінгвокраїнознавчі знання, а також соціокультурні знання комунікативної та некомунікативної поведінки носіїв англійської мови у ході монологічного мовлення, а також знання про особливості планування, здійснення, коригування монологічних висловлювань різного характеру» [5, с.6].	система декларативних і процедурних знань

Дефінітивний аналіз поняття «англомовна компетентність у говорінні» дозволяє стверджувати, що це інтегрована здатність особи ефективно та доречно висловлюватися англійською мовою в різних комунікативних ситуаціях, яка ґрунтується на поєднанні фонетичних, лексико-граматичних, соціокультурних та країнознавчих знань, а також сформованих мовленнєвих умінь і навичок; передбачає вміння планувати, організовувати, коригувати і логічно вибудовувати висловлювання, забезпечуючи їх зрозумілість, зв'язність та відповідність меті й умовам спілкування.

У формуванні англомовної компетентності у говорінні Т. Пахомова та Я. Сенченко радять враховувати лінгвістичну компетентність здобувача освіти, тобто систему знань, практичних умінь і навичок активного спілкування іноземною мовою; соціокультурну компетентність, тобто комплекс знань про особливості географічного розташування країни та специфіку політичного устрою, життєдіяльність, культуру, побут народу, мова якого вивчається, а також комунікативну етику, специфіку мовлення. До того ж, варто приділяти особливу увагу професійній компетентності, що передбачає оволодіння фаховою термінологічною лексикою, а також навичками роботи з науковою та навчальною літературою [38, с. 60].

Підсумовуючи дослідження науковців (рис.1.1.), ми можемо визначити, що англомовна компетентність у говорінні майбутніх учителів початкової школи – це здатність ефективно спілкуватися англійською мовою усно, що включає правильну вимову (фонетика, інтонація, наголос), граматичну правильність (правильне використання часів, структур), словниковий запас (володіння достатньою кількістю слів і виразів для вираження думок), плавність мовлення (здатність говорити без довгих пауз і запинок), комунікативні навички (вміння підтримувати діалог, ставити питання, реагувати).

Рис.1.1. Аналіз поняття «англомовна компетентність у говорінні майбутніх учителів початкової школи»

Теоретичний аналіз наукових джерел дозволив визначити, що процес розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови в початковій школі починається з етапу планування висловлювання, коли мовцеві необхідно визначити комунікативний намір,

сформулювати основну ідею та обрати стратегію мовленнєвої поведінки залежно від ситуації. На наступному рівні відбувається лексико-граматичне оформлення повідомлення: добір слів англійською мовою, побудова граматично правильних структур, узгодження часових форм і синтаксичних моделей. Після цього думка реалізується у фонетичному плані, що включає правильну артикуляцію звуків, дотримання норм наголосу, ритму та інтонації, які мають важливе значення для забезпечення зрозумілості та виразності мовлення. Власне акт комунікації здійснюється у конкретному соціально-мовленнєвому контексті, де мовець має адаптувати своє висловлювання до адресата, враховуючи його рівень підготовки, культурні особливості та невербальні реакції. Завершальним компонентом говоріння є отримання зворотного зв'язку від співрозмовника, що дозволяє мовцеві оцінити ефективність комунікації та, за потреби, внести корекції шляхом перефразування, уточнення чи зміни стратегії висловлювання.

Отже, аналіз наукових досліджень визначив, що англомовна компетентність у говорінні майбутнього вчителя – це здатність ефективно й доречно використовувати англійську мову в усному мовленні в професійних і побутових ситуаціях, зокрема в освітньому процесі. Вона включає в себе володіння лексико-граматичними структурами, фонетичною правильністю, темпом та інтонацією мовлення, а також умінням висловлювати власну думку, підтримувати діалог, формулювати запитання й відповіді, проводити інструктажі, пояснення та дискусії. Англомовна компетентність у говорінні є важливою складовою професійної підготовки майбутнього вчителя, оскільки забезпечує можливість взаємодії з учнями, колегами та батьками, участі в міжнародних освітніх програмах, обміні досвідом і розвитку міжкультурної комунікації.

1.2.Психолого-педагогічний аспект розвитку англomовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи

У ХХІ столітті володіння іноземною мовою є важливою передумовою успішного кар'єрного становлення. Для майбутніх учителів англійської мови у початковій школі розвинена англomовна компетентність відкриває шлях до міжнародної комунікації (обмін досвідом з іноземними колегами, пошук інформації у англomовних джерелах, участь у міжнародних проєктах, конференціях та програмах обміну у різних країнах світу, доступ до передових наукових досліджень і технологій, розширення професійного та культурного світогляду). Активно розвинена англomовна компетентність у говорінні майбутніх учителів початкової школи сприяє розвитку навичок міжкультурного спілкування, формує конкурентоспроможність на глобальному ринку праці та підвищує рівень мобільності в умовах світової інтеграції.

Науковці, Л. Яворська та Р. Камишнікова, у своїх дослідженнях констатують факт, що студентський вік (17-23 роки) охоплює пізньодитячий, юнацький період і частину дорослого етапу в розвитку і становленні людини. Студент (лат. – той, хто навчається, старанно працює, оволодіває знаннями) особистість, для якої характерні такі ознаки: *психологічні* (характер, темперамент, воля, здібності тощо); *біологічні* (фізичні дані, тип вищої нервової діяльності, безумовні рефлекси, інстинкти тощо); усі ознаки визначені спадковістю і соціальним середовищем [43, с. 36]. Студентський вік характеризується найбільш сприятливими умовами для психологічного, біологічного і соціального розвитку. В цей період найвища швидкість пам'яті, реакції, пластичність у формуванні навичок. В особистості на цьому етапі домінантним є становлення характеру та інтелекту:

- активно розвиваються морально-ціннісні й естетичні почуття;

- швидко освоюються соціальні ролі дорослого: громадянські, професійні, економічні, сімейні;
- формуються і закріплюються схильності, інтереси;
- визначаються життєві цілі й прагнення;
- досягається високий рівень розвитку фізичних та інтелектуальних сил;
- активно зростають творчі можливості, збагачується емоційно-чуттєвий зміст, розквітає зовнішня привабливість;
- відбувається перегляд ціннісно-духовних категорій, аксіологічна переорієнтація;
- посилюється усвідомленість, об'єктивна позитивізація мотивів поведінки;
- формуються і зміцнюються позитивні особистісні риси – відповідальність, почуття обов'язку, цілеспрямованість, наполегливість, самостійність, уміння регулювати свої почуття, бажання, схильності [47].

Розвиток мотиваційної сфери особистості юноцького віку, за дослідженнями О. Скрипченко, Л. Долинської, З. Огороднійчук відбувається у трьох напрямках: збагачення соціальної мотивації, поява нових мотивів, пов'язаних із професійною діяльністю та батьківськими ролями; зміни у співвідношенні та змісті основних мотиваційних тенденцій як відображення розкриття людиною нових сторін життя; становлення самосвідомості, як головний процес, який забезпечує усвідомлення змісту мотиваційної сфери та процесу формування мотиву. Дослідниці наполягають на тому, що для здобувачів освіти вищої освіти характерна умотивованість, причому чим більш зріла у соціальному плані молода людина, тим більше в неї стремління, спрямованих на майбутнє, зокрема, вивчення англійської мови, відвідування англomовних країн. Однією з домінуючих потреб є потреба в досягненнях, яка переживається студентом як прагнення до успіху, прагнення до покращення результатів у будь-якій справі, зокрема, розвиток власної англomовної компетентності, що стосується майбутніх педагогів. Потребу в досягненнях стимулює пошук здобувачами освіти таких ситуацій, у яких

вони можуть відчувати задоволення від досягнення успіху, тобто, чим краще володіння англійською мовою, тим більше позитивних результатів можна отримати і спроектувати наступні кроки [45], [13].

Важливим мотивом учіння, професійного та особистісного вдосконалення, доводять О. Скрипченко, Л. Долинська, З. Огороднійчук, є пізнавальна потреба. Вона виявляється у тому, що особистість юнацького віку прагне розширити досвід, знання, намагається бути компетентною, розвиває здібність до вільного оперування знаннями, фактами, прагне розуміти сутність проблеми, створити логічно несуперечливу та обґрунтовану картину світу. У поєднанні з мотивом досягнення ця потреба суттєво відображається на освітній успішності, створює глибоку задоволеність учінням, підвищенням професійної кваліфікації тощо [45], [13].

Наукові дослідження М. Савчин наголошують на тому, що для опанування іноземною мовою важливо враховувати індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти: рівень їхньої мотивації, типу темпераменту, мовленнєвої пам'яті, рівня тривожності та впевненості у власних силах. Важливу роль, на думку дослідниць, відіграють когнітивні процеси (увага, мислення, уява), які визначають здатність до швидкого добору мовних засобів, побудови зв'язних висловлювань та ефективної взаємодії у процесі спілкування [4, с. 86].

Поняття «мислення іноземною мовою», вважає Т. Єременко, може стосуватися як його формально-динамічних характеристик, так і змістового наповнення. До формально-динамічних ознак належать форми мислення – поняття, судження, умовиводи – та розумові операції: порівняння, аналіз, синтез, узагальнення тощо. Твердження про те, що мислення людей у різних народів є однаковим і що вивчення іноземної мови не потребує формування «іншого» типу мислення, можна вважати правильним лише в контексті цих формально-динамічних властивостей. Незалежно від рідної мови, мислення в

усіх народів функціонує за однаковими логічними законами та підпорядковується спільним психологічним механізмам [10, с. 76].

Фонетичний слух, стверджує Т. Кравченко, є ключовим компонентом розвитку англomовної компетентності майбутніх учителів початкової школи, оскільки забезпечує здатність точно розрізняти та відтворювати звуки англійської мови, сприймати інтонаційні й ритмічні особливості мовлення, а також коректно інтерпретувати фонетичні нюанси у процесі спілкування. Його розвиток сприяє формуванню правильної вимови, удосконаленню артикуляційної бази та підвищенню загальної мовленнєвої культури, що є необхідним для ефективного навчання молодших школярів [20, с. 25].

Мислення іноземною мовою можна розглядати як інтегрований психолінгвістичний процес, у якому поєднуються мотиваційно-потребовий, формуючий та реалізуючий рівні мовлення, описані І. Циганком, а відміну від мислення рідною мовою, яке часто функціонує автоматично, іншомовне мислення (особливо на етапах досягнення високого рівня володіння) потребує додаткових когнітивних зусиль: одночасного планування змісту висловлення та добору мовних засобів, які відповідали б комунікативному задуму. А це в свою чергу передбачає активне використання граматичних, лексичних, артикуляційних та інтонаційних навичок, що утворюють операційний рівень говоріння, але саме вміння говорити іноземною мовою виходить за межі простої суми цих компонентів; воно передбачає цілеспрямованість, продуктивність, самостійність і гнучкість у побудові висловлення [51, с. 500].

Увага відіграє ключову роль у процесі оволодіння англійською мовою, вважає М. Савчин, адже саме увага визначає, на які мовні елементи спрямовується свідомий контроль. Зосередженість допомагає помічати нову лексику, граматичні структури та вимовні особливості, що прискорює їх засвоєння. У ході говоріння англійською мовою увага дозволяє виділяти ключову інформацію та ідентифікувати мовні закономірності. Водночас, увага дозволяє контролювати правильність мовлення, запобігаючи помилкам.

Важливим є уміння перемикаати увагу між формою та змістом: спершу концентруватися на розумінні значення, а потім – на вдосконаленні точності. Розвиток навичок стійкої, вибіркової та розподіленої уваги підвищує ефективність навчання, особливо в умовах багатозадачності та автентичного мовного середовища [4]. Уява, вважає дослідниця, сприяє ефективному засвоєнню англійської, оскільки допомагає створювати внутрішні образи слів, ситуацій і діалогів, що робить навчальний матеріал більш зрозумілим і запам'ятовуваним; візуалізація значень, відтворення уявних мовних ситуацій та рольові ігри активізують як вербальну, так і образну пам'ять; здатність уявляти контекст використання нових слів та фраз допомагає краще закріплювати їх у довготривалій пам'яті та робить мовлення більш природним і виразним [4].

Пам'ять є основою оволодіння англійською мовою, вважає С. Кузікова, оскільки дозволяє зберігати та відтворювати лексику, граматику, вимову й мовні моделі; короткочасна пам'ять утримує нову інформацію під час виконання завдань, робоча пам'ять забезпечує паралельну обробку мовних операцій, а довготривала пам'ять накопичує знання для спонтанного використання; регулярне повторення, асоціативні методи, мнемонічні прийоми та емоційне залучення значно підсилюють процес запам'ятовування та сприяють тривалому збереженню мовного матеріалу [22, с. 56]. Дослідження О. Лозової доводять, що певні способи сприймання та візуалізації навчального матеріалу у підлітковому віці сприяють розвитку таких складників пам'яті, як розуміння, усвідомлення, відтворення та узагальнення. Саме ці процеси визначають ефективність збору, опрацювання та трансформації теоретичних знань. Тому під час підготовки майбутніх учителів англійської мови для початкової школи важливо враховувати психологічні чинники – активність, мотивацію, інтереси, потреби та рефлексію, що безпосередньо впливають на результативність навчальної діяльності та сприяють формуванню професійної готовності до викладання [25, с. 71]. Дослідниця О. Лозова визначає два провідних шляхи вивчення

іноземної мови: *теоретичний шлях* передбачає системне опанування граматики, лексики та фонетики з акцентом на правила, аналіз і правильність мовлення; він дає міцний фундамент, але розмовні навички розвиваються повільніше; *практичний шлях*, навпаки, базується на активному використанні мови з перших днів, зануренні у мовне середовище, інтуїтивному засвоєнню граматики та вивченні слів у контексті; він швидко розвиває комунікативні вміння, але може залишити прогалини в знаннях і закріпити помилки. Найкращий результат, на думку дослідниці, дає поєднання обох підходів: спершу створити теоретичну основу, а потім активно практикуватися у реальних ситуаціях [25, с. 72].

Науковець Г. Зеленін стверджує, що основними психологічними аспектами вивчення іноземної мови є «мотивація і інтерес, активна робота пам'яті та мислення, здатність до вивчення мови, співвідношення мови і мовлення при вивченні, мовний бар'єр» [15, с. 34]. Дослідник доводить, що мотивація є рушійною силою у вивченні англійської мови, оскільки визначає інтенсивність, регулярність і результативність навчання; внутрішня мотивація (інтерес до мови, бажання спілкуватися, пізнавальні цілі) забезпечує стійкий прогрес, тоді як зовнішня (екзамени, кар'єрні перспективи, вимоги навчального закладу) може слугувати додатковим стимулом; поєднання чітких цілей, позитивного підкріплення, цікавих навчальних матеріалів та особистої залученості створює оптимальні умови для ефективного й тривалого опанування англійської.

Значний вплив на формування говоріння має мовленнєва готовність, тобто психологічний стан, за якого майбутній педагог здатен спонтанно та адекватно реагувати на комунікативні ситуації англійською мовою, але й робити це з урахуванням мовних норм, культурних особливостей та комунікативних стратегій. Цей стан, вважає С. Король, передбачає наявність достатнього лексико-граматичного запасу, автоматизованих мовленнєвих структур, уміння швидко добирати мовні засоби відповідно до ситуації спілкування, а також психологічної впевненості, що знижує бар'єр у

говорінні. Мовленнєва готовність формується завдяки систематичній практиці, включенню в автентичне мовне середовище, розвитку мовленнєвої гнучкості та здатності до імпровізації, що особливо важливо для педагогічної діяльності, де комунікація є провідним інструментом професійної взаємодії [19, с. 59].

У методиці навчання англійської мови за редакцією Л. Рогач говоріння англійською мовою розглядається як динамічний процес, що інтегрує когнітивні операції мислення, мовленнєве кодування та соціальну взаємодію, забезпечуючи досягнення основної мети спілкування – ефективної передачі інформації та взаєморозуміння між комунікантами [29, с. 39]. Для ефективного оволодіння іншомовним говорінням важливим є розуміння його психологічного механізму, який складається з трьох етапів: мотиваційно-спонукального (виникає та усвідомлюється потреба у висловленні); програмування (формується загальний зміст, синтаксична структура та план висловлення з визначенням того, що і в якій формі буде сказано); реалізація (задум перетворюється на мовленнєву форму шляхом синтаксичної побудови речення, добору лексики та її артикуляційного оформлення) [4].

Типи володіння англійською мовою Л. Усик та В. Чорна поділяють залежно від рівня сформованості мовних умінь і навичок, комунікативних потреб, сфер використання мови, а саме:

- *рецептивне володіння* – уміння сприймати й розуміти іноземне мовлення (читання, аудіювання) без обов'язкової активної відповіді;
- *репродуктивне володіння* – здатність відтворювати готовий мовний матеріал (за зразком або напам'ять), наприклад, фрази, діалоги, тексти.
- *продуктивне володіння* – уміння самостійно будувати висловлювання (говоріння, письмо) відповідно до ситуації спілкування.
- *інтерактивне (комунікативне) володіння* – здатність вести повноцінну взаємодію іноземною мовою в різних комунікативних ситуаціях, поєднуючи розуміння, продукування та реагування.

- *професійно-орієнтоване володіння* – використання іноземної мови для виконання професійних завдань, з урахуванням термінології та специфічних мовних структур певної галузі [48, с. 57].

На відміну від Л. Усик та В. Чорної, О. Лозова типи володіння англійською мовою поділяє на інтуїтивно-чуттєвий та раціонально-логічний. *Інтуїтивно-чуттєвий тип* володіння іноземною мовою характеризується таким рівнем компетентності, коли мовленнєві дії відбуваються автоматизовано, без свідомого перекладу з рідної мови, з природною інтонацією, ритмом і мелодикою, а розуміння змісту ґрунтується на чутливості до контексту, навіть за наявності незнайомих слів; для нього притаманні швидке реагування, імпровізаційність та гнучкість у доборі мовних засобів, що здебільшого формується завдяки тривалому перебуванню в мовному середовищі та активній участі в емоційно насичених комунікативних ситуаціях. Раціонально-логічний тип володіння іноземною мовою ґрунтується на свідомому оперуванні мовними знаннями та правилами, коли побудова висловлювань відбувається шляхом послідовного аналізу й логічного добору лексичних і граматичних засобів; для нього характерні зосередженість на правильності мовлення, обережність у формулюванні думок, повільніше, але чітке та структуроване продукування мовних конструкцій, що найчастіше формується внаслідок систематичного вивчення граматики, лексики та виконання вправ, орієнтованих на усвідомлене засвоєння мовного матеріалу [25, с. 47].

У сучасному психологічному словнику В. Шапара здібності до іноземної мови описуються як індивідуально-психологічні та психофізіологічні властивості, що забезпечують високий темп і рівень оволодіння мовою за певних умов і у визначених межах [54, с. 328]. Науковці (О. Медвідь, О. Андріяш) виокремлюють вербальну сенсорно-перцептивну чутливість як ключовий компонент психолінгвістичних здібностей, визначаючи її як здатність швидко й точно розпізнавати структуру слів і словосполучень на основі зорових та слухових сигналів. Дослідники

підкреслюють, що на початкових етапах вивчення іноземної мови особливе значення має вміння розрізняти мовні звуки – як фонemi, так і їхні конкретні звукові реалізації [27, с. 78]. Також на основі праць О. Лозової, О. Скрипченко, М. Савчин можемо стверджувати, що схильність майбутніх педагогів до вивчення англійської мови тісно пов'язана з їхнім темпераментом, оскільки він впливає на мотивацію, швидкість засвоєння знань та індивідуальний стиль навчання. Холерики відзначаються високою активністю та ініціативністю, легко залучаються до дискусій і рольових ігор, проте можуть швидко втратити інтерес без достатнього різноманіття завдань, тому їм потрібен динамічний та змінний навчальний процес. Сангвініки, будучи комунікабельними й оптимістичними, швидко опановують розмовні навички, особливо у групових формах роботи, добре реагують на інтерактивні методи, проєкти та колективні обговорення. Флегматики, навпаки, працюють у спокійному ритмі, відзначаються високою концентрацією та послідовністю, краще засвоюють матеріал при чітко структурованих заняттях і потребують більше часу для підготовки усних виступів. Меланхоліки ж проявляють глибоке занурення у навчання та здатність до ретельного опрацювання матеріалу, проте через схильність до сором'язливості можуть уникати активного усного мовлення, що вимагає створення комфортної психологічної атмосфери та індивідуальної підтримки. Врахування цих темпераментних особливостей у освітньому процесі дозволяє підвищити ефективність оволодіння англійською мовою, роблячи його більш результативним та мотивуючим для кожного майбутнього педагога [4], [45], [13].

Проте, не зважаючи на схильність до вивчення мови, мовленнєві здібності, розвиток фонематичного слуху, активний і пасивний лексичний словник, знання граматики тощо, часто майбутнім педагогам важко розпочати процес говоріння, у них виникають труднощі. «Бар'єр комунікативний – різного роду завади (технічні, психологічні, семантичні), які утруднюють ефективне спілкування або навіть повністю блокують його.

Комунікативний бар'єр, як різновид психологічних бар'єрів; може бути однією з причин виникнення та розгортання внутрішньоособистісних, міжособистісних, внутрішньогрупових та міжгрупових конфліктів, що зумовлені об'єктивними (зовнішніми) та суб'єктивними факторами» [47, с. 82].

У працях О. Лозової запропоновано перелік комунікативних бар'єрів у вивченні англійської мови. Дослідницею визначено, що це психологічні, мовні та соціокультурні перешкоди, що ускладнюють ефективне оволодіння іншомовним спілкуванням. До основних з них належать: *мовний бар'єр*, пов'язаний із обмеженим словниковим запасом, недостатньою граматичною базою та страхом допустити помилку; *психологічний бар'єр*, що проявляється у невпевненості, сором'язливості, тривожності під час усного мовлення; *соціокультурний бар'єр*, зумовлений недостатніми знаннями культурних норм і комунікативних традицій англomовних країн; *мотиваційний бар'єр*, який виникає за відсутності внутрішньої потреби або інтересу до мовлення англійською; та *професійно-рольовий бар'єр*, що пов'язаний із усвідомленням майбутньої педагогічної ролі й високими вимогами до власного мовлення. Подолання цих бар'єрів потребує комплексної підготовки, яка поєднує мовну, комунікативну, психологічну та культурну складові. До того ж, активна взаємодія здобувачів вищої освіти з різними соціальними групами, а також сама специфіка навчання в університеті сприяють формуванню активної життєвої позиції, дозволяють краще налагодити комунікативний процес, зокрема з англomовними носіями, овоїти діалог культур [25].

У своїх наукових дослідженнях Н. Дмитренко розглядає процес говоріння не лише як механічне відтворення мовних одиниць чи засвоєних структур, а як складну мовленнєво-мисленнєву діяльність, що інтегрує когнітивні, комунікативні, психологічні та соціокультурні компоненти. Науковця підкреслює, що говоріння є свідомим і динамічним процесом, у межах якого відбувається аналіз комунікативної ситуації, планування

висловлювання, добір мовних засобів, їх комбінування, тестування адекватності у конкретному контексті та рефлексивне оцінювання результату мовлення [8, с. 280]. На думку дослідниці, мовленнєва діяльність у процесі говоріння охоплює низку когнітивних операцій – від осмислення комунікативного наміру до побудови логічно завершеного мовного продукту. Особистість у процесі мовлення не лише відтворює засвоєні мовні моделі, а активно конструює власні висловлення, спираючись на попередній досвід, контекст ситуації, адресата й очікувану реакцію співрозмовника. Таким чином, говоріння постає як інтерактивна діяльність, що передбачає постійне співвіднесення внутрішнього мовного плану з зовнішньою комунікативною реальністю. Н. Дмітренко вважає, що ефективне мовлення передбачає володіння не лише лексико-граматичними засобами, а й мовними стратегіями – умінням прогнозувати розвиток комунікації, уникати непорозумінь, адаптувати висловлювання до соціокультурних особливостей співрозмовника. У цьому сенсі мовлення є не статичним продуктом, а динамічним процесом вибору, побудови, перевірки та корекції мовного висловлення у безпосередній комунікативній взаємодії [63, с. 100]. Крім того, Н. Дмітренко наголошує на інтерпретації контексту як ключовій складовій говоріння. Мовець повинен не лише продукувати висловлення, а й адекватно тлумачити ситуацію спілкування, враховуючи соціальні ролі, інтенції, невербальні сигнали та культурні коди [59]. Отже, процес говоріння постає як активна когнітивно-комунікативна діяльність, у якій взаємодіють мислення, мовна компетентність, стратегічне планування та рефлексія. Саме така інтегративна інтерпретація дозволяє розглядати говоріння не як механічну реалізацію мовного знання, а як творчий процес прийняття мовних рішень у конкретному контексті комунікації.

Таким чином, можемо стверджувати, що розвиток англomовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи є багатофакторним процесом, що поєднує мотиваційні, когнітивні, психологічні та соціокультурні складові. Врахування індивідуально-

психологічних особливостей, зокрема типу темпераменту, рівня мовленнєвої готовності та здатності долати комунікативні бар'єри, дозволяє підвищити ефективність навчання. Комплексне поєднання теоретичної підготовки та активної практики в автентичному мовному середовищі сприяє формуванню стійких навичок усного мовлення, розвитку міжкультурної комунікації та професійної мобільності.

1.3. Театралізована діяльність як засіб розвитку англomовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи

Стрімкий євроінтеграційний прогрес поглиблює необхідність розвитку англomовної комунікативної компетентності педагогів. Традиційні методики навчання англійської мови, що базуються на механічному вивченні нових слів, зазубрюванні та імітації є малоефективними, вони потребують багато часу, великих зусиль. У ХХІ столітті, у час глобальної комунікації, привертає увагу театралізована діяльність як ефективний метод вивчення англійської мови. Театралізована діяльність дозволяє поєднати освітній процес з культурним розвитком, сприяє зануренню в мовне середовище.

Ідеї щодо використання театралізованої діяльності знайшли відображення у педагогічних концепціях Р. Штайнера (вальдорфська педагогіка), С. Френе («Школа радості»), К. Орфа (школа «Гюнтершуле»), які акцентують на поєднанні мистецтва, гри, рухової активності та мовлення як засобу цілісного розвитку особистості. У практиці закладів освіти країн Європейського Союзу (Німеччини, Польщі, Франції, Італії тощо) театралізовані форми роботи застосовуються як у освітньому процесі, так і в позааудиторній діяльності, сприяючи становленню комунікативної, соціокультурної та творчої компетентностей здобувачів освіти. Вагомий внесок у розробленні проблем творчого стилю педагогічної діяльності

зробили зарубіжні вчені, серед яких D. Canary D., M. Cody, V. Manusov та ін. У своїх дослідженнях вони розглядають театралізовану діяльність як ефективний чинник розвитку креативності, емоційної сфери та інтеграції міжособистісного досвіду в освіті. Сучасні наукові підходи все частіше підкреслюють міждисциплінарний потенціал театралізованих методик, які об'єднують художній, мовний і педагогічний компоненти, та визначають їх як інноваційний інструмент підготовки педагога до роботи у багатомовному й культурно різноманітному середовищі [57].

Театралізація значно полегшує процес вивчення англійської мови, вважає М. Купман, адже створює умови, максимально наближені до реального мовного середовища. За допомогою театралізованої діяльності майбутнім педагогам вдається краще:

- *подолати мовний бар'єр* (здобувачі освіти перевтілюються в акторів, тому вільніше говорять англійською);
- *розвивати навички і вміння усного мовлення* (під час репетицій та вистав відпрацьовується вимова, інтонація, ритм та виразність мовлення);
- *збагатити словниковий запас* (у процесі підготовки вистави здобувачі освіти вивчають нові слова, вирази та граматичні конструкції);
- *зрозуміти культурний контекст* (інсценізація автентичних творів чи рольові ігри допомагають ознайомитися з культурними особливостями носіїв мови);
- *розвивати креативність і критичне мислення* (акторська імпровізація спонукає швидко добирати потрібні слова англійською);
- *сформувати комунікативні навички* (театралізовані проєкти вчать співпрацювати у команді, обговорювати сценарій, дискутувати) [23, с. 18].

Ефективне формування англомовної комунікативної компетентності вчителя початкової школи потребує застосування інноваційних методів, що

поєднують мовну практику з емоційно-творчим досвідом. Використання технологій сторітелінгу та елементів плейбек-театру, вважає О. Кречотень, є результативним у подоланні психологічних бар'єрів, розвитку спонтанного мовлення, імпровізації та автентичної комунікації. Такі підходи дозволяють майбутнім педагогам не лише вдосконалювати власні навички усного мовлення англійською, а й засвоювати ефективні методи, які вони зможуть використовувати у роботі з дітьми. Важливим є те, що інтеграція драматизації й наративу розширює можливості професійної підготовки, поєднуючи лінгвістичний, культурний та особистісно-розвивальний аспекти, що відповідає сучасним вимогам до вчителя початкової школи як носія іншомовної комунікативної культури [21, с.46].

Розвиток англомовної компетентності майбутніх учителів початкової школи є ключовою умовою їхньої професійної готовності до реалізації сучасних освітніх завдань. У дослідженнях В. Кучер та Т. Семегин підкреслюється, що ефективність цього процесу залежить від поєднання традиційних і інноваційних методів навчання, зокрема інтерактивних технологій, комунікативно-орієнтованого підходу та міжкультурного компоненту. Важливим чинником є театралізована діяльність, яка сприяє створенню іншомовного середовища, у якому здобувачі освіти набувають досвіду автентичного спілкування, розвивають мовленнєву гнучкість, здатність до імпровізації та критичного мислення. Дослідники впевнені, що розвиток англомовної компетентності вчителя початкової школи має інтегрований характер і спрямований не лише на засвоєння мовних знань, а й на формування професійної культури та готовності ефективно діяти в умовах багатомовного освітнього простору, чому сприяє театралізована діяльність [24, с. 93]. Театральна діяльність у поєднанні з методикою *task-based learning*, наполягають В. Кучер та Т. Семегин, є ефективним засобом формування мовленнєвих навичок, оскільки сприяє збагаченню словникового запасу, засвоєнню граматичних структур, удосконаленню вимови, підвищенню мовленнєвої впевненості та мотивації здобувачів освіти

[24, с. 94]. Крім того, театр забезпечує розвиток креативності, умінь співпраці та педагогічної рефлексії, що є необхідними складниками професійної підготовки сучасного вчителя. Впровадження театральних технік у процес навчання англійської мови майбутніх учителів початкової школи є перспективним напрямом, який дозволяє інтегрувати мовний і методичний досвід, підвищити якість іншомовної освіти.

Театральна педагогіка, вважає С. Іванішена, є інноваційною моделлю навчання англійської мови, що поєднує елементи гри та мистецтва для розвитку мовних навичок і творчого потенціалу здобувачів освіти. Використання драматизації та театралізованих постановок допомагає подолати мовний бар'єр, розвиває уяву, емоційність, комунікативність і сприяє співпраці у колективі. Такий підхід робить уроки цікавими та мотивуючими, забезпечує активну участь усіх школярів, розкриває їхні індивідуальні здібності, створює позитивну навчальну атмосферу та водночас дає вчителю можливість удосконалювати вимову, закріплювати нову лексику й будувати навчальний процес у творчій, живій формі [16]. О. Жовнич погоджується з думкою С. Іванішеною та стверджує, що «театралізація у навчанні англійської мови виконує подвійну роль: з одного боку, це ефективний спосіб засвоєння нової лексики та глибшого розуміння текстів, а з іншого – потужний засіб розвитку особистості. Театралізація стимулює розвиток мислення, уяви, творчості, активності і самостійності здобувачів освіти, формує навички співпраці та дозволяє гармонійно поєднувати індивідуальну, групову й колективну роботу [11, с. 282]. Театралізація не лише полегшує опанування англійської мови, а й сприяє розвитку інтелектуальних і соціальних компетентностей школярів.

Науковці, О. Михайлова, О. Гуманкова, Т. Григор'єва, доводять, що драматизація є одним із найефективніших методів у викладанні іноземної мови, оскільки вона стимулює пізнавальний інтерес, розвиває природні здібності учнів, знімає емоційну скутість і мовний бар'єр. Використання театралізованих ігор та інсценізацій сприяє формуванню мовних і

комунікативних навичок, розвитку уяви, пам'яті, уваги, а також виховує емоційну чуйність та здатність до співпереживання. Автори підкреслюють, що ефективність драматизації залежить від умілого поєднання педагогом ролі вчителя та «режисера уроку», що створює атмосферу творчого пошуку й співпраці [32, с. 27].

Театралізована діяльність у вивченні іноземних мов, стверджують О. Хроленко та О. Бортняк, активно поширюється на заході й має різні форми (*improvised drama, informal drama, English through acting*), її мета – створити умови для формування досвіду автентичного й спонтанного мовлення, кращого розуміння механізмів комунікації. У викладанні англійської мови театралізована діяльність реалізується у двох підходах: як процес (елемент освітньої діяльності) і як результат (сценічний продукт). Дослідники стверджують, театралізована діяльність у вивченні англійської мови виступає не лише ефективним засобом розвитку мовленнєвих навичок, а й способом подолання проблеми відсутності природного мовного середовища. Вона дозволяє одночасно тренувати вільність і спонтанність висловлювань, а також відпрацьовувати точність мовлення через підготовлені ролі та постановки. Поєднання цих двох підходів – драми як процесу і драми як результату – створює збалансовану методику, яка забезпечує як комунікативну ефективність, так і мовну правильність, роблячи навчання більш наближеним до реального іншомовного спілкування [50, с. 310].

У наукових дослідженнях В. Soler доводить, що театралізація у процесі вивчення англійської мови створює для здобувачів освіти уявний світ, у якому вони можуть практикувати мовлення в ситуаціях, що виходять за межі звичайного освітнього середовища, тим самим поглиблюючи власний досвід іншомовної комунікації. Театралізована діяльність відкриває можливості для розвитку креативного мислення, формування соціокультурної компетентності та стимулює емоційне залучення до навчання, що значно підвищує ефективність засвоєння мовного матеріалу [70, с. 133].

Театралізована діяльність робить процес вивчення англійської мови більш живим, практичним і результативним, поєднуючи навчання з творчістю та емоціями. Науковець переконаний, що театралізація значно відрізняється від традиційних методів вивчення англійської мови (таблиця 1.2.).

Таблиця 1.2.

Порівняльний аналіз театралізації та традиційних методів вивчення англійської мови (на основі дослідження В. Soler)

Критерій	Традиційні методи вивчення англійської мови	Театралізація як метод вивчення англійської мови
<i>Форма навчання</i>	переважно репродуктивна (вправи, переклади, заучування)	активна, інтерактивна, творча (рольові ігри, сценки, вистави)
<i>Мотивація здобувачів освіти</i>	часто низька через одноманітність завдань	висока завдяки емоційному залученню та творчості
<i>Розвиток усного мовлення</i>	обмежений, здебільшого на рівні діалогів і відповідей	активний, з розвитком інтонації, вимови, темпу, виразності
<i>Словниковий запас</i>	засвоюється механічно, через опрацювання списків слів	розширюється природно у контексті ролей та ситуацій
<i>Комунікативні навички</i>	частково розвиваються, хоча більша увага приділяється письму та читанню	розвиваються повною мірою (співпраця, слухання, взаємодія)
<i>Творче та критичне мислення</i>	практично не розвивається	розвиваються завдяки імпровізації та створенню власних сюжетів
<i>Культурний аспект</i>	вивчається теоретично (через вивчення текстів)	засвоюється практично, завдяки перевтіленню у героїв автентичних творів, культурні сценарії
<i>Емоційний аспект</i>	мінімальний	Сильне емоційне залучення, що сприяє кращому запам'ятовуванню

Дослідження T. Teruel, D. Fields доводять, що театралізована діяльність у навчанні англійської мови має потужний психологічний ефект, оскільки сприяє зниженню тривожності, формуванню позитивного ставлення до мовленнєвої практики та подоланню страху помилитися. Театралізація дозволяє усвідомлювати різноманітність способів комунікації, розвиває вміння дивитися на себе збоку через роль персонажа, активізує внутрішній потенціал і забезпечує високу навчальну активність. Завдяки використанню сюжетності, мотивації дій, невербальних засобів, індивідуального підходу й атмосфери радості створюються оптимальні умови для розвитку іншомовної комунікативної компетентності та вільного мовленнєвого самовираження [71, с. 48].

Сьогодні великої популярності як метод вивчення іноземної мови набуває цифрова драма (digital drama), тобто сучасний освітній і культурний феномен, що поєднує традиційну театралізацію з цифровими технологіями та використовується у навчанні, мистецтві й медіапрактиках. Його сутність полягає у застосуванні мультимедіа, відео, віртуальних сцен, мобільних додатків і онлайн-платформ для створення та відтворення театральних постановок, поєднанні елементів драматизації, гри й медіаторчості, а також у можливості інтеграції інтерактивності, коли глядач бере участь у розвитку сюжету. У вивченні англійської мови digital drama сприяє створенню онлайн-постановок, відеоінсценізацій і віртуальних міні-вистав, поєднанню мовної практики з мультимедіа, розвитку цифрової та медіаграмотності разом із мовними навичками, формуванню креативності й командної роботи, а також допомагає долати мовний бар'єр здобувачам освіти, які соромляться виступати наживо. До прикладів digital drama належать короткі відеопроєкти («digital stories», «mini-movies» англійською мовою), використання VR/AR у театральних постановках, інтерактивні відеодіалоги та гібридні вистави з цифровими ефектами. Це явище активно досліджується в сучасній педагогіці, особливо в контексті інноваційних методик викладання іноземних мов [58].

У Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського протягом 2022 – 2025 рр. реалізовувався міжнародний проєкт програми Erasmus+ «Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти та вчителів початкової школи до розвитку soft skills дітей засобами театралізованої діяльності: європейський контекст» (620252-ERP-1-2020-1-UA-ERPFMO-MODULE). У контексті реалізації проєкту командна група (О. Жовнич, І. Барановська, Н. Казьмірчук, В. Подорожний) виокремила вплив театралізованої діяльності на розвиток англomовної компетентності у говорінні майбутніх учителів як однієї з soft skills. По-перше, завдяки інтеграції театралізованих методик у освітній процес здобувачі освіти отримали можливість використовувати англійську мову в умовах, наближених до реального спілкування. Виконання ролей, інсценізація казок і створення театралізованих проєктів англійською мовою допомогли майбутнім педагогам розширити словниковий запас, удосконалити вимову та інтонаційну виразність. По-друге, акцент на розвитку soft skills (комунікація, креативність, співпраця, критичне мислення, емоційний інтелект) природно поєднався з практикою англomовного спілкування. Здобувачі освіти вчилися не лише відтворювати тексти, а й імпровізувати, дискутувати, аргументувати англійською, що значно підвищило їхню впевненість у мовленні. По-третє, європейський контекст проєкту передбачав використання сучасних методик, зокрема елементів digital drama, онлайн-театралізованих постановок і міжнародної співпраці, що дало змогу здобувачам освіти долучитися до автентичного іншомовного середовища, що не лише посилило їхні мовні навички, а й сприяло формуванню міжкультурної комунікативної компетентності. Участь у проєкті стала дієвим інструментом підвищення рівня англomовної компетентності у говорінні майбутніх вчителів, адже театралізована діяльність у поєднанні з європейським досвідом сприяла глибокій мовній практиці, розвитку творчого потенціалу та професійній підготовці [66].

Таким чином, у сучасних умовах євроінтеграції та глобалізації розвиток англomовної комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи набуває особливого значення. Традиційні методи вивчення англійської мови, що ґрунтуються на репродуктивних вправах та механічному засвоєнні матеріалу, виявляються малоефективними, оскільки не забезпечують автентичного мовного середовища. Альтернативою стає театралізована діяльність, яка поєднує мовну практику з емоційно-творчим досвідом, стимулює активне використання англійської мови та сприяє особистісному розвитку здобувачів освіти. Аналіз наукових досліджень засвідчує, що театралізація як педагогічна технологія має багатовимірний ефект, так як:

- допомагає подолати мовний бар'єр і зняти психологічну скутість;
- розвиває навички усного мовлення (вимову, інтонацію, ритм, виразність);
- збагачує словниковий запас і сприяє кращому засвоєнню граматики;
- забезпечує розуміння культурного контексту автентичних творів;
- формує креативність, критичне мислення та навички імпровізації;
- сприяє розвитку soft skills – комунікації, співпраці, емоційного інтелекту, педагогічної рефлексії.

Особливого значення набуває поєднання театралізованої діяльності з інноваційними технологіями – сторітелінгом, плейбек-театром, task-based learning, digital drama. Такі форми роботи розширюють освітній потенціал театралізації, поєднуючи мовну практику з міжкультурною взаємодією, використанням мультимедіа та інтерактивності.

Аналіз досвіду використання театралізованої діяльності у процесі розвитку англomовної компетентності в говорінні здобувачів освіти у країнах Європейського Союзу дозволив укомплектувати основні положення, що представлені у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3.

Основні положення розвитку англomовної компетентності в говорінні
здобувачів вищої освіти засобами театралізованої діяльності в країнах ЄС

<i>Країна</i>	<i>ЗВО</i>	<i>Освітній прийом</i>	<i>Форми реалізації</i>	<i>Освітній ефект</i>
Іспанія	Universidad de Barcelona (UB)	Drama as a Tool for Language Learning	Постановка англomовних міні-вистав, воркшопи з акторської майстерності	Розвиток мовленнєвих навичок, формування міжкультурної компетентності
Іспанія	Universidad de Sevilla, Granada, Málaga	Performing English	Фестивалі англomовних вистав, створення власних сценаріїв	Розвиток комунікативної компетентності у говорінні, набуття досвіду міжуніверситетської співпраці
Італія	Università di Roma «La Sapienza»	English Drama Society	Постановки класичних і сучасних англomовних п'єс, майстер-класи, культурні дискусії	Вдосконалення вимови, розвиток мовленнєвих навичок у англійській мові
Італія	Università di Bologna	English Drama Festivals	Студентські театральні фестивалі, семінари з CLIL	Інтеграція предметного і мовного навчання
Франція	Université de Paris	Drama and Language Learning Project	Інсценізації сучасних п'єс англійською мовою, рольові ігри, міжкультурні семінари	Активізація комунікативної діяльності, розширення культурного кругозору
Німеччина	Freie Universität Berlin	Theatre in ELT	Театральні практики, інтерактивні майстер-класи щодо вивчення англійської мови	Впевненість у використанні англійської мови в професійних ситуаціях
Нідерланди	University	Drama in	Імпровізація на	Розвиток

	of Amsterdam (UvA)	Language Education	курсах для майбутніх учителів англійської, студентські театральні проекти	комунікативної впевненості, підготовка до CLIL- викладання у початковій школі
Польща	Uniwersytet Warszawski (UW)	English Theatre Workshop	Театральні гуртки, постановка адаптованих п'єс	Мовна практика у творчому середовищі, міжкультурний обмін

Отже, театралізована діяльність у процесі розвитку англомовної компетентності у говорінні майбутніх учителів може розглядатися як інноваційна педагогічна стратегія, яка не лише забезпечує якісний розвиток мовних навичок та мовленнєвих умінь, а й сприяє всебічному розвитку, поєднуючи лінгвістичний, культурний та особистісно-професійний аспекти.

Висновки до 1 розділу

Проведений дефінітивний та психолого-педагогічний аналіз проблеми розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови в початковій школі засобами театралізації дозволяє зробити низку узагальнень теоретичного характеру.

Англомовна компетентність у говорінні визначається як інтегрована якість особистості, що виявляється у здатності ефективно, граматично, фонетично та лексично коректно реалізовувати комунікативні наміри англійською мовою в різних соціально-культурних і професійних ситуаціях. Вона поєднує лінгвістичні, соціолінгвістичні, когнітивні та емоційно-ціннісні чинники, що забезпечують повноцінну міжособистісну взаємодію. Для майбутніх учителів англійської мови початкової школи англомовна компетентність у говорінні є фундаментальною складовою професійної підготовки, так як забезпечує ефективність педагогічного спілкування, створює позитивний мовленнєвий зразок для учнів, сприяє розвитку їхньої мотивації до вивчення англійської мови та інтеграції у глобальний освітній простір.

Ефективність розвитку англомовної компетентності у говорінні значною мірою залежить від урахування індивідуально-психологічних особливостей здобувачів вищої освіти (тип темпераменту, рівень тривожності, когнітивний стиль, мовленнєва готовність тощо) та від усунення комунікативних бар'єрів – психологічних, мовних і мотиваційних. Психолого-педагогічні аспекти розвитку мовленнєвих умінь передбачають створення освітнього середовища, що стимулює пізнавальну активність, підвищує внутрішню мотивацію, формує комунікативну впевненість і готовність до спонтанного мовлення англійською мовою.

У ході дослідження ми акцентували увагу на театралізованій діяльності як високо ефективному інноваційному засобі розвитку англомовної компетентності у говорінні, що сприяє подоланню мовленнєвої скутості, розвиває фонетичні навички, інтонаційну виразність, мовну гнучкість і

здатність до імпровізації. Крім того, театралізовані форми навчання стимулюють емоційне залучення, підвищують рівень комунікативної культури, розвивають креативність і критичне мислення майбутніх педагогів.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що англомовна компетентність у говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи є інтегративною характеристикою їхньої професійної готовності, що поєднує знання, уміння, навички, психологічну стійкість, мотивацію та культурну обізнаність. Її розвиток можливий за умови поєднання традиційних і інноваційних методів навчання, зокрема театралізованої діяльності, що природньо створює автентичне іншомовне середовище.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

2.1. Комплекс вправ для розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи із застосуванням елементів театралізованої діяльності

На основі аналізу науково-методичної літератури ми визначили етапи розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх вчителів англійської мови в початковій школі (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1.

*Етапи розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх
учителів англійської мови в початковій школі*

Етапи	Характеристика	Зміст мовленнєвої діяльності
Планування висловлювання	Визначення комунікативного наміру та стратегії мовленнєвої поведінки	Формулювання мети, добір основної ідеї, орієнтація на ситуацію спілкування
Лексико-граматичне оформлення	Перетворення думки на мовну форму	Добір лексики англійською, побудова граматично правильних структур, узгодження часів і синтаксичних моделей
Фонетико-інтонаційна реалізація	Реалізація мовлення у звуковій формі	Артикуляція звуків, дотримання наголосу, ритму, інтонаційних моделей
Акт комунікації	Безпосереднє спілкування у соціальному контексті	Адаптація висловлювання до адресата, урахування його рівня, культурних особливостей і невербальних реакцій
Рефлексія	Оцінка ефективності спілкування	Отримання реакції співрозмовника, уточнення, перефразування, зміна стратегії висловлювання

У науковому дослідженні ми розробили і представили комплекс театралізованих вправ, що дозволяють поетапно розвинути англомовну компетентність у говорінні майбутніх учителів англійської мови в початковій школі. Теми вправ є різними для максимального розширення світогляду та збагачення лексичного словника майбутніх учителів.

Вправа 1

Назва: «Students life»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: перцептивна

Пояснення щодо використання стратегії: здобувач освіти обирає для себе предмет, за допомогою якого виголошує монолог (якщо студент дуже хвилюється, він може стати за ширмою чи одягнути затемнені окуляри; якщо, навпаки, почувається розкуто, то може виголосити монолог у мікрофон). Психологічна стратегія сприяє розвитку умінь створювати для себе сприятливі умови, незважаючи на різні обставини.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, з опорою на ключові слова, частково керована, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: складання монологу за ключовими словами.

Мета: розвивати навички і вміння змістовно будувати висловлювання англійською мовою.

Інструкція: *Use the given words (pedagogy, language clubs, books, interactive board, students, teacher) to describe your students life in a monologue (10-12 sentences).*

Обладнання: *мікрофон, трибуна, стілець серед аудиторії, сонячні окуляри, ширма.*

Вправа 2

Назва: «TV presenter»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: презентація студентського життя на прикладі свого власного, звернення уваги на особливості освітнього процесу, реклама якісного навчання.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: складання монологу за запропонованими запитаннями.

Мета: вчитися давати розгорнуті відповіді на запитання англійською мовою, будувати конструктивний монолог.

Інструкція: *You need to answer the questions, imagining yourself as a TV news anchor, make a monologue speech of 10 sentences-answer.*

Обладнання: *рамка у вигляді телеекрану, картки з запитаннями.*

Вправа 3

Назва: «Continue the picture»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: психологічна

Пояснення щодо використання стратегії: прояв емпатії до одного з об'єктів, зображених на картині, передача його думок, почуттів.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: складання монологу від імені обраного предмета чи особи.

Мета: розвивати вміння креативно озвучити свої ідеї англійською мовою.

Інструкція: *Carefully examine the picture provided, select any object or person depicted in it that you would like to transform into. Describe the events in the picture (10-12 sentences of monologue speech) that will soon take place on behalf of the object you have chosen.*

Обладнання: *картини відомих митців світу.*

Вправа 4

Назва: «Realtor»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: маніпулятивно-монологічна розповідь, що передбачає зацікавлення оточуючих, привернення уваги до озвученої інформації.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: складання опису за ключовими словами.

Мета: розвивати вміння описувати частини будинку англійською мовою, будувати зв'язне висловлювання.

Інструкція: *You need to become a real estate agent and use the images and keywords to write a description of the house (10-12 sentences of monologue speech), focusing on its positive aspects. After all the students have presented their houses, there will be a vote for the best presentation.*

Обладнання: зображення будинків з підписами його основних частин.

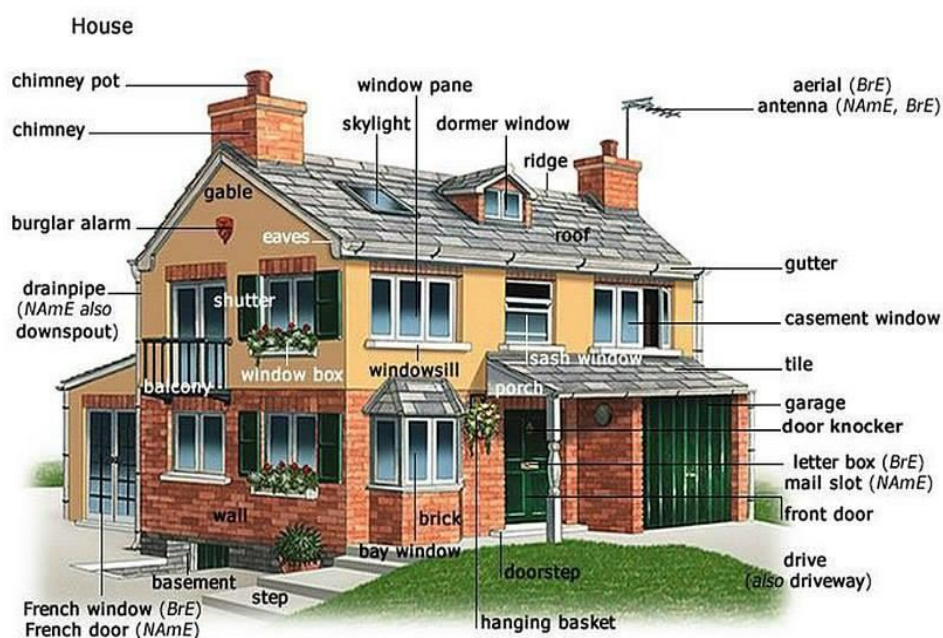

Рис.2.1. Будинок для опису на заняттях з англійської мови

Вправа 5

Назва: «Detective»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: перцептивна

Пояснення щодо використання стратегії: активізація внутрішніх психологічних процесів (спостережливості, уваги, критичного та креативного мислення) здобувачів освіти.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток монологічного мовлення.

Мета: розвивати вміння критично аналізувати ситуацію та логічно її коментувати англійською мовою.

Інструкція: *You need to become a detective, carefully examine two images, find the differences, and describe them (10-12 sentences of monologue speech).*

Обладнання: картки з схожими зображеннями.

Рис.2.2. Зображення для виконання вправи «Realtor»

Вправа 6

Назва: «Magic Bag»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: групова взаємодія учасників освітнього процесу, налагодження комунікації у складних умовах.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, фронтальна.

Вид вправи: опис предметів.

Мета: розвивати навички усного мовлення, уміння детально описувати предмети.

Інструкція: *Students close their eyes. The teacher offers them a bag with various toys and objects. The students' task is to put their hand in the bag, choose an object, and describe everything they feel by touch. Other students have to guess what the object is; they can ask leading questions.*

Обладнання: *мішечок з набором іграшок, різних предметів, канцелярських товарів тощо.*

Вправа 7

Назва: «Master of Descriptions»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: командна робота, спільні прийняття рішень дозволяють виробити концепцію виконання завдання.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, групова.

Вид вправи: порівняльний аналіз зображень.

Мета: формувати здатність чітко і послідовно висловлювати свої думки, граматично правильно будувати мовленнєві конструкції англійською мовою.

Інструкція: *Students are divided into subgroups, each subgroup receives a game set (vegetables, animals, plants, etc.); the task is to describe the items received as best as possible and create a coherent story (10-12 sentences).*

Обладнання: *ігрові набори (овочі, тварини, рослини тощо).*

Вправа 8

Назва: «Mary Poppins»

Етап: планування висловлювання

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: вибір ефективних прийомів навчання дітей англійської мови, здійснення впливу на підростаюче покоління.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: складання тезисів.

Мета: розвивати навички і вміння говоріння англійською мовою, творчо презентувати своє педагогічне бачення.

Інструкція: *You need transform yourself into the world-famous nanny Mary Poppins and voice 10 rules for effective English language learning in primary school.*

Обладнання: аксесуари до образу Мері Поппінс.

Вправа 9

Назва: «Theatre trunk»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: знайомство з професією театрального актора, його інвентарем, особливостями підготовки до спектаклю.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, письмова, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на збагачення лексичного словника

Мета: збагатити лексичний словник, навчитися правильно використовувати нові слова у мовленні, граматично правильно будувати висловлювання.

Інструкція: *Look at the picture showing a theater actor's props, write it down, suggest a transcription and translation of the words, and explain each of them orally.*

Обладнання: зображення театрального інвентарю.

Рис.2.3. Театральний інвентар для опису та пояснення

Вправа 10

Назва: «Theater repertoire»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: розвиток літературного світогляду, формування умінь співпрацювати, слухати і чути співбесідника, формування здатності логічно будувати запитання відповідно до теми та чітко давати відповіді на запитання.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, парна.

Вид вправи: на збагачення лексичного словника

Мета: вивчити назви відомих п'єс англійською мовою, навчитися граматично правильно давати відповіді на запитання, розвивати усне мовлення.

Інструкція: *Imagine that you are a journalist writing a short article about theater repertoire. Based on the costumes from famous classical works, write and voice a short dialogue (5-6 replies) between the journalist and the actor.*

Обладнання: зображення театральних костюмів.

Рис. 2.4. Зображення для вправи «Theater repertoire»

Вправа 11

Назва: «Travelling»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: формування здатності орієнтуватися у різних видах поїздок, вдало організовувати власну поїздку

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на збагачення лексичного словника

Мета: збагатити лексичний словник словами та фразами, пов'язаними з поїздкою.

Інструкція: прочитайте запропонований текст, підкресліть слова та фрази, пов'язані з поїздкою, перекладіть їх; створіть власну розповідь, використовуючи ці слова.

Travelling has always been one of the most exciting experiences in my life. When we travel, we leave our comfort zone and discover new **countries**, **cities**, and **cultures**. Some people prefer to travel **abroad**, while others enjoy **domestic trips** to explore their own country.

There are many ways of travelling. You can go by **plane** if you need to cover long distances quickly, take a **train** for comfort and beautiful views, or choose a **bus** if you want something cheaper. Some adventurers even like travelling by **bicycle** or on **foot**, enjoying every detail of the **landscape**. Personally, I like to **book a flight** in advance and stay in a small **hotel** or sometimes a cozy **guesthouse**.

Before every trip, I usually pack my **suitcase**, making sure I don't forget my **passport**, **tickets**, and of course, a **camera** to take photos of unforgettable moments. At the **airport**, I go through **security check** and wait in the **departure lounge** before boarding.

Travelling is not only about moving from one place to another. It is about meeting **local people**, tasting traditional **cuisine**, visiting **museums**, and walking through old **streets** and

squares. Every journey becomes a collection of memories: **sunsets at the seaside, mountain hikes,** or simply talking with strangers who later become friends.

I believe travelling is the best way to **broaden your horizons,** learn **foreign languages,** and understand the **world better.** That's why I always say: *Don't wait for the perfect moment – pack your bag and start your adventure!*

Обладнання: картки з тексом.

Вправа 12

Назва: «Literary classic»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: розширення літературного кругозору, детальніше знайомство з творами класиків літератури.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, письмова, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на вивчення граматики.

Мета: навчитися адаптувати тексти класичної літератури для учнів початкових класів.

Інструкція: *Read the texts of famous plays by European literary classics and try to adapt an excerpt from one of them to the vocabulary of younger schoolchildren.*

Обладнання: літературні тексти класиків літератури.

Original fragment from «Hamlet»
(W. Shakespeare):

*To be, or not to be: that is the question:
Whether 'tis nobler in the mind to suffer
The slings and arrows of outrageous
fortune,
Or to take arms against a sea of troubles
And by opposing end them.*

A fragment from Lewis Carroll's famous work
«Alice's Adventures in Wonderland»:

*«Alice was beginning to get very tired of sitting
by her sister on the bank, and of having
nothing to do: once or twice she had peeped
into the book her sister was reading, but it had
no pictures or conversations in it, 'and what is
the use of a book,' thought Alice 'without
pictures or conversation?»*

Вправа 13

Назва: «Author»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: розуміння дитячого світогляду, підбір педагогічних прийомів, спрямованих на організацію цікавого, пізнавального освітнього процесу для молодших школярів.

Тип вправи: некомунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на вивчення граматики.

Мета: розвивати усне мовлення, здатність наслідувати оповідний стиль відомого дитячого письменника А. Мілна, вчитися складати розповіді для дітей.

Інструкція: *Read several stories from A. Milne's «The Adventures of Winnie-the-Pooh» and try to write your own story (10-12 sentences) based on what you have read, which could be used as a script for a children's play, in the style of the author.*

Обладнання: збірка історій А. Мілна «Пригоди Вінні-Пуха» та його друзів.

Вправа 14

Назва: «Screenwriter»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: мотивація молодших школярів до співпраці, поваги один до одного, дружби та взаємодопомоги.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на побудову монологу.

Мета: розвиток усного монологічного мовлення, здатність до творчої інтерпретації заздалегідь відомого тексту.

Інструкція: *Based on the excerpt from the children's play, tell the rest of the story from the perspective of one of the characters (a monologue of 5-6 sentences) featured in the excerpt.*

Обладнання: *фрагмент дитячої п'єси Р. Кіплінга:*

Scene: The jungle. Mowgli sits by the fire. Baloo and Bagheera are nearby.

Mowgli: (happily) Today I learned how to make fire! Look how it glows!

Baloo: (enthusiastically) Well done, Mowgli! Fire is a great power. But remember: it can help, but it can also hurt.

Bagheera: (seriously) Everyone in the jungle is afraid of fire. Even the tiger Shere Khan. So be careful, boy.

Mowgli: (determinedly) I don't want anyone to be afraid. I want everyone to live in peace. (Sher Khan's roar is heard from behind the trees.)

Sher Khan: (loudly) Mowgli! Do you think you can stay in the jungle? You are a man, not a wolf!

Mowgli: (bravely, holding a burning branch) I am a man, but the jungle is my home! And I am not afraid of you, Shere Khan!

Baloo: (supportively) We are with you, Mowgli!

Bagheera: (approaching) Together we can protect our home.

Вправа 15

Назва: «Shopping»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: розширення уявлення про таку сферу обслуговування як продаж товарів, орієнтування в різних видах магазинів.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, парна.

Вид вправи: на розвиток діалогічного мовлення.

Мета: розширити лексичний словник майбутніх учителів, навчитися граматично правильно будувати речення з визначиними словами.

Інструкція: *Work on a presentation showing different types of shops and determine what can be bought in each of them. Compose and act out a dialogue (5-6 lines) about shopping in one of the shops. Don't forget about inventory, which will make your dialogue more realistic.*

Обладнання: *презентація з різними видами магазинів, інвентар до діалогів.*

Вправа 16

Назва: «Invitation»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: залучення до світу театрального мистецтва, розширення літературного кругозору, творче переосмислення дійсності.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток монологічного мовлення.

Мета: розвиток умінь коротко викладати факти на театральній афіші та розгорнуто – в усному описі.

Інструкція: *Think of your favorite children's book and imagine that you need to prepare a play based on it. Make posters for the play and briefly describe the upcoming event (5-6 sentences).*

Обладнання: олівці, ватман, улюблена дитяча книжка.

Вправа 17

Назва: «Chef»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: поглиблене вивчення української кухні, популяризація українських страв.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток граматичних умінь.

Мета: розвиток навичок і вмінь говоріння, збагачення лексичного словника, відпрацювання граматичних конструкцій *there is / there are*.

Інструкція: *Imagine you are the head chef of a famous restaurant and you need to prepare a traditional Ukrainian dish called «borscht». Using the algorithm*

provided, describe the recipe (10-12 sentences) using the grammatical constructions *there is / there are*.

Обладнання: картка-інструкція до вправи «Chef»

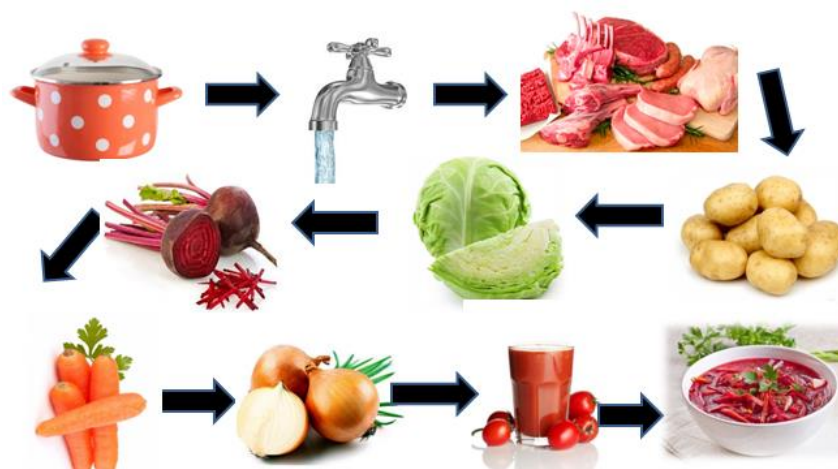

Рис. 2.5. Картка-інструкція до вправи «Chef»

Вправа 18

Назва: «Daily routines»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення з щоденними рутинами, активізація власного тайм-менеджменту.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на збагачення лексичного словника.

Мета: розвивати усне мовлення, розширювати лексичний словник, уміння граматично правильно будувати мовленнєві конструкції.

Інструкція: *Look closely at the pictures, learn new words, and compose a story based on their meaning.*

Обладнання: картинки з зображеннями щоденних дій

Рис. 2.6. Зображення для виконання вправи «Daily routines»

Вправа 19

Назва: «Muse»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення з театральним мистецтвом, визначення ролі театру в житті людини.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток граматичних умінь.

Мета: розвинути граматичні уміння і навички, формувати здатність логічно висловлювати свої думки, використовуючи відповідну лексику.

Інструкція: *You must imagine yourself as the muse of theater, Melpomene, and talk about theatrical art (10 sentences).*

Обладнання: зображення Мельпомени, аркуші, олівці.

Вправа 20

Назва: «Theater»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: знайомство з відомим історичним театром В. Шекспіра, розширення соціокультурних поглядів.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розрізнення частин мови.

Мета: вчитися розрізнявати різні частини мови, розвивати навички і вміння усного мовлення.

Інструкція: *Compose a senryū about Shakespeare's Globe Theatre using the following algorithm (name, two adjectives, three verbs, phrase, synonym for the name).*

Обладнання: ручка, папір.

Вправа 21

Назва: «Emotions»

Етап: лексико-граматичне оформлення

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: формування здатності розпізнавати чужі емоції, розуміти власні, розвивати емоційний інтелект.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, групова.

Вид вправи: на розвиток монологічного мовлення.

Мета: збагатити лексичний словник словами-емоціями, вчитися правильно їх пояснювати.

Інструкція: *студент обирає одну з театральних масок з емоціями, його завдання – пояснити свої почуття, а завдання одногрупників відгадати, про яку емоцію йде мова.*

Обладнання: театральні маски з емоціями.

Вправа 22

Назва: «Simulator»

Етап: фонетико-інтонаційний

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: копіювання соціокультурних особливостей (вимови, стилю поведінки) англомовного носія.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на відтворення прослуханого.

Мета: розвивати фонематичний слух, навички і вміння усного мовлення.

Інструкція: *Listen to Cinderella's song "Lavender's Blue" and repeat it, imitating the pronunciation.*

Обладнання: аудіо запис

<https://youtube.com/shorts/Gj9HEW9tVTA?feature=shared>

Вправа 23

Назва: Web quest «English phonetics»

Етап: фонетико-інтонаційна реалізація

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: здобувачі освіти вчаться співпрацювати, коректно виправляти фонетичні помилки, діагностувати мовлення інших, розвиваючи при цьому комунікативні навички.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, групова.

Вид вправи: на удосконалення фонетичної вимови.

Мета: закріпити знання про класифікацію фонетичних звуків, удосконалити звуковимову.

Інструкція: *Complete the quest by opening the tasks encrypted in it; students take turns opening the tasks and then reproduce the suggested groups of sounds one by one, determining who can pronounce them best.*

Обладнання: <https://vseosvita.ua/webquest/start/ohgsi718>

Вправа 24

Назва: «Emotion»

Етап: фонетико-інтонаційна реалізація

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомитися з культурною спадщиною англomовних країн, а саме малими жанрами художньої літератури – скоромовками.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на удосконалення фонетичної вимови.

Мета: навчитися інтонаційно правильно та швидко вимовляти скоромовки англійською мовою.

Інструкція: *Read the given text fragment with different intonations (sadness, joy, solemnity, excitement, fatigue, concern, inspiration).*

Обладнання: скоромовки англійською мовою:

- She sells seashells by the seashore.
- Peter Piper picked a peck of pickled peppers.
- How much wood would a woodchuck chuck if a woodchuck could chuck wood?
- Red lorry, yellow lorry.
- I scream, you scream, we all scream for ice cream.
- Betty Botter bought some butter, but she said the butter's bitter.
- Which wristwatches are Swiss wristwatches?

Вправа 25

Назва: «Rehearsal»

Етап: фонетико-інтонаційна реалізація

Стратегія: перцептивна

Пояснення щодо використання стратегії: попередня робота з текстом, правильне інтонування підвищують впевненість у спілкуванні англійською мовою, дозволяють подолати мовний бар'єр.

Тип вправи: умовно-комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на удосконалення фонетичної вимови.

Мета: розвиток фонетичної вимови, вміння інтонувати, робити логічні акценти, паузи у мовленні.

Інструкція: *Imagine that you are preparing for a performance and need to learn your lines. Analyze the proposed text fragment using the following algorithm:*

- *First, read it slowly, pausing at «//».*
- *Emphasize words in capital letters (logical stress) with your voice.*
- *Repeat at a natural pace, but maintain intonational expressiveness.*
- *Do the exercise in pairs: one reads, the other listens and checks the correctness of pauses and stresses.*

Обладнання: *фрагмент тексту:*

Good morning, my NAME is Anna.

I LIVE in London and I STUDY English.

Every DAY I go to SCHOOL and LEARN new WORDS.

Sometimes it is DIFFICULT, but I never GIVE UP.

I THINK that PRACTICE makes PERFECT.

Вправа 26

Назва: «Partners»

Етап: фонетико-інтонаційна реалізація

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: вправа сприяє налагодженню навичок співпраці.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, парна.

Вид вправи: на удосконалення фонетичних навичок.

Мета: розвиток фонетичної вимови, умінь зчитувати вербальне і невербальне мовлення співбесідника.

Інструкція: *Get into pairs: one student pronounces a sound in English, and the other finds a word where the sound is pronounced as the previous speaker said it. Then vice versa, and so on, up to 10 times.*

Обладнання: картка з класифікацією звуків:

1. Голосні (Vowels)

- Монофтонги (pure vowels) – [i:], [ɪ], [e], [æ], [ʌ], [ɑ:], [ɒ], [ɔ:], [ʊ], [u:], [ɜ:].
- Дифтонги (diphthongs) – [aɪ], [eɪ], [ɔɪ], [aʊ], [əʊ], [ɪə], [eə], [ʊə].
- Трифтонги (triphthongs) – поєднання дифтонга з [ə], напр. [aɪə], [eɪə].

2. Приголосні (Consonants)

- Зімкнені (plosives) – [p], [b], [t], [d], [k], [g].
- Щілинні (fricatives) – [f], [v], [θ], [ð], [s], [z], [ʃ], [ʒ], [h].
- Аффрикати (affricates) – [tʃ], [dʒ].
- Носові (nasals) – [m], [n], [ŋ].
- Бокові (laterals) – [l].
- Дрижачий (trill/tap) – [r] (у сучасній англійській зазвичай [ɹ], апроксимант).
- Напівголосні (semi-vowels, approximants) – [j], [w].

Вправа 27

Назва: «What is your favorite color?»

Етап: фонетико-інтонаційна реалізація

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: вправа сприяє налагодженню навичок роботи в команді.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, групова.

Вид вправи: на удосконалення правильної фонетичної вимови.

Мета: фонетично правильно відтворити прослуханий текст пісні, розвинути фонетичний слух.

Інструкція: *Listen to a children's song, repeat it after the performer, reproducing the phonetic sound as accurately as possible.*

Обладнання: <https://www.youtube.com/watch?v=YyFLBTTabSE>

Вправа 28

Назва: «Weather forecast»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: перевтілення у ведучого погоди стимулює розвиток соціальних умінь та навичок, тактовного та чіткого висловлення думки, подолання бар'єру спілкування з публікою.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток монологічного мовлення.

Мета: розвивати навички чітко та логічно висловлювати свою думку, будувати цікавий монолог, вчитися концентрувати увагу оточуючих на своєму мовленні.

Інструкція: *Imagine yourself as a weather presenter, think about your image, as British presenters Alex Beresford, Des Coleman, and Lucy Verasamy do, and give the weather forecast for tomorrow.*

Обладнання: аксесуари для повідомлення прогнозу погоди.

Вправа 29

Назва: «Fairytale hero»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення з дитячою літературою англійською мовою, розвиток соціокультурного світогляду.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвивати комунікативні уміння, формувати здатність чітко, логічно та послідовно висловлювати свою думку, розвивати читацький інтерес до англomовної літератури.

Інструкція: *Imagine yourself as a character in an English-language fairy tale, talk about your preferences, desires, surroundings, and describe your adventures in detail (10-12 sentences).*

Обладнання: картки з англomовними казками.

Вправа 30

Назва: «Creative insight»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: проєктування позитивних життєвих ситуацій, розвиток творчих здібностей.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна, творча.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвивати навички говоріння, формування здатності чітко, логічно та послідовно висловлювати свою думку.

Інструкція: *Imagine yourself as a fairy tale character who has found themselves in the modern world, and tell us about your adventures.*

Обладнання: дитячі казки англійською мовою.

Вправа 31

Назва: «Greetings»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення з країнами Європейського Союзу, виховання поважливого ставлення до народів ЄС.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвивати навички монологічного мовлення, невербальної комунікації під час виступів перед аудиторією .

Інструкція: *Suggest a wish for one of the EU countries and say it out loud.*

Обладнання: картки, олівці.

Вправа 32

Назва: «Easter»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення з традиціями святкування Великодня у різних країнах світу, розширення світогляду, виховання поважливого ставлення до культур світу.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвивати навички ораторського мистецтва англійською мовою, вчитися презентувати виступи перед аудиторією.

Інструкція: *Prepare a short presentation on the traditional features of Easter celebrations in different countries around the world, deliver your presentation to the class, imagining yourself as a television news correspondent.*

Обладнання: презентація, папір, олівці.

Вправа 33

Назва: «Cooking»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення з традиційною кулінарією Великобританії, розвиток гастрономічного світогляду.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, індивідуальна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвивати навички усного мовлення, збагачувати лексичний словник новими словами, вчитися логічно та послідовно висловлювати свою думку, розвивати соціокультурний інтерес до Великобританії.

Інструкція: Choose one of the cards with traditional British dishes, explore the recipe for preparing the dish, and imagine yourself as a gastronomic expert.

Обладнання: картки з стравами Великобританії.

		
Fish and Chips	Steak and kidney pudding	Melton Mowbray pork pie)
		
Bubble and squeak	Trifle	Toad in the hole / Sausage Toad

Рис. 2.7. Зображення з стравами кухні Великобританії

Вправа 34

Назва: «Designer»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення з психолого-педагогічними особливостями молодших школярів, врахування їх при проєктуванні кімнати відпочинку.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, парна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвивати навички говоріння, вміння детально описувати предмети, спільно працювати над поставленим завданням, презентувати опис попарно.

Інструкція: *Get together in pairs, imagine yourselves as famous designers, design the interior of a recreation room for younger schoolchildren, and present it at an auction of the best educational proposals during the lesson.*

Обладнання: *napір, олівці.*

Вправа 35

Назва: «Travelling»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: підготовка до подорожі, прокладання маршруту, комунікація з оточенням, ознайомлення з відомими та історичними місцями.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, парна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвиток вміння чітко та логічно висловлювати свою думку, складати монолог, конструктивно будувати питання за змістом прослуханого та давати аргументовані відповіді.

Інструкція: *Get into pairs, write a story about a trip to a famous or historical place, listen to your partner, ask 10 questions about their story, listen to and analyze their answers.*

Обладнання: *ручка, папір.*

Вправа 36

Назва: «Nature protection»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: виховання бережного ставлення до довкілля, природоохоронний світогляд.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, парна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвиток навичок говоріння, уміння співпрацювати, аргументувати та доводити свою думку, підтримувати розмову.

Інструкція: *Get into pairs, choose one of the nature conservation images together, and make a dialogue based on its content without prior preparation.*

Обладнання: *ручка, папір, природоохоронні зображення.*

Рис. 2.8. Зображення природоохоронної діяльності для складання діалогу

Вправа 37

Назва: «Childhood»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: ознайомлення художньою творчістю, інтегрування її в сучасний ритм життя, проєктування щасливого дитинства.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, групова.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвиток навичок спонтанного полілогічного мовлення, умінь співпрацювати в команді.

Інструкція: *Get together in groups, pick one of the reproductions of paintings, and use its content to come up with a spontaneous continuation so that each participant can get their role and express themselves.*

Обладнання: *репродукції картин відомого американського художника Дональда Золана, папір, ручка.*

«New Shoes»

«Double Trouble»

«Little Gardener»

«Golden Moment»

«Summer Lake»

«Wild Goose Chase»

Рис.2.9. Репродукції картин Дональда Золана

Вправа 38

Назва: «Theatrical sketches»

Етап: акт комунікації

Стратегія: соціальна

Пояснення щодо використання стратегії: організація дитячого освітнього простору, створення соціально-освітнього продукту для молодших школярів.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, групова.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: розвивати навички і вміння усного мовлення, педагогічної майстерності, формувати здатність творчої співпраці в команді, презентації власних результатів.

Інструкція: *Get together in groups, use glove-theater, and put on a little show for the kids.*

Обладнання: *театр-ручавичок з звірятами.*

Вправа 39

Назва: «Future teacher»

Етап: зворотний зв'язок і корекція

Стратегія: перцептивна

Пояснення щодо використання стратегії: усвідомлення, сприйняття та аналіз власного мовлення і поведінки під час комунікації, розвиток емоційно-рефлексивних умінь.

Тип вправи: комунікативна, продуктивна, усна, одномовна, тренувальна, парна.

Вид вправи: на розвиток навичок комунікації.

Мета: провести самоаналіз своєї комунікативної діяльності англійською мовою.

Інструкція: *In pairs, discuss the difficulties you encounter when communicating in English and formulate advice on how to overcome them.*

Обладнання: *ручка, папір.*

На нашу думку, запропонований комплекс вправ, що базується на використанні різних видів театралізації, дозволе ефективно розвивати англomовну компетентність у говорінні майбутніх учителів англійської мови в початковій школі.

2.2. Організація і проведення пробного навчання з розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи із застосуванням елементів театралізованої діяльності

Пробне навчання проходило на базі факультету дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. У пробному навчанні взяло участь 36 здобувачів вищої освіти спеціальності 013 Початкова освіта, освітньої програми «Початкова освіта. Англійська мова».

Дослідження розвитку англомовної компетентності у говорінні майбутніх учителів початкової школи здійснювалася у 2 етапи. На першому етапі у грудні 2024 року ми здійснили попередню діагностику перед впровадженням комплексу вправ спрямованих на розвиток англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів із застосуванням елементів театралізованої діяльності. На другому етапі ми дослідили зростання розвитку англомовної компетентності здобувачів вищої освіти завдяки запропонованому комплексу.

У процесі проведення дослідження ми визначили критерії діагностики розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі (табл. 2.2.)

Таблиця 2.2.

Критерії діагностики розвитку навичок і вмінь говоріння майбутніх учителів англійської мови у початковій школі

Критерій	Показники
<i>Перцептивний критерій</i> (характеризує виразність та емоційність мовлення, упевненість в говорінні).	• темп, сила голосу, інтонаційна виразність; • уміння володіти невербальними засобами (жести, міміка, поза); • емоційна привабливість мовлення;

	• впевненість і самоконтроль у комунікації.
<i>Лінгвістичний критерій</i> (характеризує мовну правильність та точність висловлювання)	• правильна вимова звуків; • дотримання граматичних норм; • адекватне використання лексики (словниковий запас, синонімія, антонімія); • структурна цілісність речень і висловлювань.
<i>Комунікативний критерій</i> (визначає здатність ефективно висловлювати свою думку в різних педагогічних ситуаціях).	• уміння ініціювати, підтримувати й завершувати діалог; • логічність, послідовність і зв'язність мовлення; • адекватність мовленнєвої поведінки комунікативній ситуації; • уміння висловлювати власну думку та аргументувати її.
<i>Соціокультурний критерій</i> (демонструє, наскільки мовлення відображає культурні норми й педагогічну етику).	• використання форм етикету у спілкуванні з учнями та колегами; • врахування вікових, культурних та емоційних особливостей співрозмовника; • толерантність, ввічливість, доброзичливість у спілкуванні; • здатність інтегрувати культурний контекст у мовлення.

<i>Рефлексивний критерій</i> (відображає уміння аналізувати та удосконалювати своє мовлення).	• здатність критично оцінювати власне мовлення; • здатність проводити роботу над помилками; • здатність знаходити та використовувати шляхи вдосконалення власних навичок говоріння.
--	---

На основі критеріїв та показників ми виокремили рівні розвитку англomовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі (табл. 2.3.).

Таблиця 2.3.

Рівні розвитку навичок і вмінь говоріння майбутніх учителів англійської мови у початковій школі

Рівні	Характеристика
Початковий рівень	<i>Перцептивний критерій:</i> здобувач освіти – невпевнений, уникає виступів, його мовлення монотонне та невиразне, невербальні засоби, майже, не використовує. <i>Лінгвістичний критерій:</i> мовлення здобувача освіти містить значну кількість фонетичних, граматичних і лексичних помилок, його словниковий запас – обмежений, висловлювання фрагментарні. <i>Комунікативний критерій:</i> здобувач освіти відчуває труднощі у підтриманні діалогу, не завжди розуміє комунікативне завдання, його висловлювання – малозв’язні. <i>Соціокультурний критерій:</i> порушуються норми мовленнєвого етикету у здобувача освіти, не враховуються комунікативні особливості співрозмовника, спілкування не завжди ввічливе й толерантне. <i>Рефлексивний критерій:</i> здобувач освіти не здійснює самоаналіз, не займається самоосвітою.

Середній рівень	<i>Перцептивний критерій:</i> мовлення здобувача освіти є зрозумілим, але недостатньо емоційним, невербальні засоби використовуються ним інтуїтивно. <i>Лінгвістичний критерій:</i> мовлення здобувача освіти здебільшого граматично правильне, проте трапляються помилки у вимові та побудові речень, словниковий запас – достатній для повсякденного спілкування. <i>Комунікативний критерій:</i> здобувач освіти може підтримувати діалог, проте висловлювання потребують більшої логічності й зв'язності. <i>Соціокультурний критерій:</i> здобувач освіти використовує етикетні формули, але не завжди доречно, іноді нехтує культурно-педагогічними нормами спілкування. <i>Рефлексивний критерій:</i> здобувач освіти частково аналізує своє мовлення, усвідомлює потребу в удосконаленні навичок говоріння англійською мовою, але не приймає дієвих кроків для вирішення ситуації.
Достатній рівень	<i>Перцептивний критерій:</i> здобувач освіти говорить упевнено, контролює темп, інтонацію, виражає емоції адекватно змісту. <i>Лінгвістичний критерій:</i> мовлення здобувача освіти – правильне, різноманітне за структурою й лексикою, проте він допускає поодинокі помилки, що не заважають розумінню тексту. <i>Комунікативний критерій:</i> здобувач освіти уміє ініціювати та підтримувати спілкування, слухати співрозмовника, його висловлювання – зв'язні, логічні, аргументовані. <i>Соціокультурний критерій:</i> здобувач освіти дотримується норм мовленнєвого етикету, проявляє толерантність і повагу до партнерів по спілкуванню.

	<i>Рефлексивний критерій:</i> здобувач освіти здійснює самоаналіз, розуміє потребу в розвитку та покращенні навичок говоріння англійською мовою; займається самовдосконаленням, проте його діяльність має хаотичний характер.
Високий рівень	<i>Перцептивний критерій:</i> мовлення здобувача освіти емоційно насичене, впевнене, привабливе для слухачів, невербальні засоби використовуються ним свідомо для підсилення змісту. <i>Лінгвістичний критерій:</i> мовлення здобувача освіти безпомилкове, багате й гнучке, висловлювання – точні, стилістично доречні, інтонація природна й виразна. <i>Комунікативний критерій:</i> здобувач освіти легко добирає аргументи, володіє різними типами мовлення (опис, розповідь, переконання), його спілкування – ефективне, креативне, орієнтоване на співрозмовника. <i>Соціокультурний критерій:</i> здобувач освіти демонструє високий рівень комунікативної культури, педагогічного такту й емпатії, уміло інтегрує культурний контекст у мовлення. <i>Рефлексивний критерій:</i> здобувач освіти постійно проводить самоаналіз власного мовлення, цілеспрямовано займається удосконаленням навичок говоріння англійською мовою.

Для дослідження перцептивного критерію ми запропонували майбутнім педагогам прочитати твір американської вчительки, письменниці Helen Kell, правильно інтонуючи та вимовляючи звуки.

The Power of a Teacher

A teacher's influence goes far beyond the classroom. Every word, every gesture, every look can open a new world for a student. A great teacher does more than share knowledge – they awaken curiosity and self-belief. They help students discover not only what they can do, but who they can become.

The true strength of teaching lies not in authority, but in empathy. A teacher who listens, encourages, and believes in their students gives them the courage to dream. Education is not about filling minds with facts. It is about lighting a fire – the fire of thinking, feeling, and caring. And that fire, once kindled, can never be extinguished. As teachers, we must remember that our greatest lesson is not what we say, but what we show by our own example.

На основі прочитаного студентами тексту ми заповнювали протокол №1:

Таблиця 2.4.

Протокол №1. Діагностика перцептивного критерію розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі

№	Прізвище, ім'я	Виразність	Логічні паузи	Емоційність

Протокол містив діагностику трьох показників – «виразність», «логічні паузи», «емоційність», які оцінювалися за п'ятибальною системою, де 5 – відмінно, 4 – дуже добре, 3 – добре, 2 – задовільно, 1 – незадовільно.

Для діагностики лінгвістичного критерію ми запропонували майбутнім педагогам цілісно описати продемонстроване зображення (рис.2.10.), використовуючи різні граматичні конструкції активного і пасивного стану. У ході усного опису ми моніторили правильність вимови здобувачів вищої освіти, цілісність та логічність викладу, коректність граматичних конструкцій, ґрунтовний словниковий запас. Свої спостереження ми вносили до протоколу №2.

Рис.2.10. Зображення для опису у процесі пробного навчання

Таблиця 2.5.

Протокол №2. Діагностика лінгвістичного критерію розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі

№	Прізвище, ім'я	Вимова	Словниковий запас	Граматичні конструкції	Цілісність викладу

Роботу майбутніх учителів ми оцінювали за п'ятибальною шкалою для кожного показника:

Вимова:

5 – здобувач освіти помилок не допускає, усі слова ним вимовлено коректно;

4 – вимова здобувача освіти правильна, зустрічаються 2-3 невеликі помилки;

3 – вимова здобувача освіти потребує коректив, у нього наявні 4-7 помилок;

2 – вимова здобувача освіти передбачає серйозні педагогічні втручання, половина сказаного потребує корекції;

1 – вимова студента неправильна, більше 80% слів вимовлено з помилками.

Словниковий запас:

5 – здобувач освіти з легкістю описує зображення, оперуючи багатим лексичним словником, у своєму описі використовує ідіоми, синоніми, антоніми;

4 – майбутній педагог будує свої висловлювання, чітко називаючи зображення, вказані на картинці без різних засобів художньої виразності;

3 – майбутній вчитель потребує допомоги викладача у 2-3 словах, описуючи зображення;

2 – студент не знає, майже, половину слів, потребує допомоги викладача та активно користується словником;

1 – здобувач освіти не знає більше 80% слів, потребує допомоги викладача та активно користується словником.

Граматичні конструкції:

5 – здобувач освіти граматично правильно описує картину, використовуючи різні граматичні конструкції активного та пасивного стану;

4 – майбутній педагог граматично правильно описує зображення, орієнтуючись більше на активний стан, може допустити 1-2 помилки;

3 – майбутній учитель описує картину, орієнтуючись на Present Simple Tense Present Continuous Tense, допускаючи при цьому 3-5 помилки у граматичних конструкціях;

2 – студенту важко описати зображення, здебільшого він оперує Present Simple Tense, допускаючи 6-10 помилок;

1 – здобувач освіти не може самостійно побудувати граматично правильне висловлювання, потребує допомоги викладача.

Цілісність викладу:

5 – здобувач освіти описує картину чітко, лаконічно, змістовно, не порушуючи логіку викладу, при цьому може висловлювати свою думку щодо дій, які передували діям на зображенні;

4 – майбутній педагог описує картину логічно, послідовно, намагається сконцентрувати увагу на всіх об'єктах;

3 – майбутній учитель має труднощі з описом, його речення можуть дублювати одне одного або ж певні дії на зображенні можуть залишитися не описаними;

2 – студент описує тільки половину дій на зображенні, він хаотично оперує реченнями, порушуючи логіку викладу.

1 – здобувач освіти називає окремі фрази, речення, які логічно не поєднуються.

Для діагностики комунікативного критерію ми запропонували майбутнім педагогам три проблемних ситуації, які виникають на уроках англійської мови у початковій школі, для обговорення в парах, а саме:

- учень не хоче брати участь у грі, яку пропонує вчитель;
- діти переходять на українську мову на уроках англійської;
- учень неправильно вимовляє слова і соромиться говорити на уроках, поводить себе пасивно.

У ході оцінювання комунікативного критерію розвитку англomовної компетентності у говорінні майбутніх вчителів ми записували їхні показники до протоколу № 3.

Таблиця 2.6.

Протокол №3. Діагностика комунікативного критерію розвитку англomовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі

№	Прізвище, ім'я	Підтримування розмови	Аргументація	Етикет спілкування

Роботу майбутніх учителів ми оцінювали за п'ятибальною шкалою для кожного показника:

Підтримування розмови:

- 5 – здобувач освіти першим ініціює розмову, розширює поле обговорення;
- 4 – майбутній педагог є ініціатором початку розмови, намагається не виходити в обговоренні за рамки проблем, про які йде мова;
- 3 – майбутній вчитель намагається підтримати розмову, проте не завжди йому це правильно вдається, його запитання дуже вузького характеру, передбачають, здебільшого, відповідь «так» чи «ні» ;
- 2 – студенту важко підтримувати діалог, він короткими фразами намагається ставити запитання та давати відповіді, тому співбесіднику доводиться самому додумуватися до сказаного;
- 1 – здобувач освіти часто використовує невербальну комунікацію, пасивний у спілкуванні.

Аргументація:

- 5 – здобувач освіти наводить конкретні та різні аргументи для підтримки власної позиції, пропонує приклади з власної педагогічної діяльності на практиці;
- 4 – майбутній педагог пропонує по одному логічному аргументу для відстоювання своєї думки;
- 3 – майбутньому вчителю важко висловитися, його аргументи нечіткі та нелогічні;
- 2 – студент затрудняється у висловлюванні аргументів, його фрази – хаотичні;

1 – здобувач освіти не може висловити свою думку.

Етикет спілкування:

5 – здобувач освіти приємний у спілкуванні, вміє вислухати співбесідника, не перебиває, використовує слова ввічливості у мовленні;

4 – майбутній педагог стриманий у спілкуванні, його фрази – конкретні, точні, він поважає думку співбесідника, не нав'язує свою;

3 – майбутньому вчителю важко сконцентруватися на обговоренні ситуації, він може перебивати співбесідника, не завжди дотримуючись етичних норм;

2 – студенту важко комунікувати, його мовленнєва поведінка пасивна, тим самим етикет спілкування не підтримується;

1 – здобувач освіти поводить себе неетично, викрикує, перебиває.

Для діагностики соціокультурного критерію ми запропонували майбутнім педагогам розробити виховний захід для учнів початкової школи до одного з свят, яке святкується у англomовних країнах. Роботу здобувачів вищої освіти ми оцінювали за п'ятибальною шкалою, де:

5 – здобувач освіти максимально передав колорит свята, зацентрував увагу на традиціях і звичаях обраної країни, наповнив свій сценарій різними дрібничками, що характерні для святкування в англomовних країнах;

4 – майбутній педагог чітко розпланував сценарій, акцентуючи увагу на ключових деталях свята, характерних для англomовних країн;

3 – у майбутнього вчителя виникли труднощі у написанні свого сценарію, так як він мав хаотичний вигляд, логіка у проведенні свята була порушена, представлені були загальні особливості свята;

2 – сценарій студента був незавершений, події святкування відображалися фрагментарно, логічно не поєднуючись;

1 – здобувач освіти запропонував українську інтерпретацію свята.

Для діагностики рефлексивного критерію ми запропонували майбутнім учителям пройти анкетування, у якому, кожне твердження потрібно було оцінити від 1 до 5, де:

- 1 – повністю не відповідає моїм інтересам;
- 2 – можливо погоджуся, але при певних обставинах;
- 3 – частково погоджуюся;
- 4 – скоріше всього це відповідає моїм інтересам;
- 5 – це максимально характеризує мене.

*Анкета для самоаналізу розвитку англомовної компетентності в
говорінні майбутніх учителів початкової школи*

Мотивація та ставлення до англійської мови

- 1. Мені цікаво говорити англійською мовою навіть поза заняттями в університеті.
- 2. Я маю мету, пов'язану з навчанням якісному говорінню англійською мовою.
- 3. Я не боюся робити помилки, коли говорю англійською.
- 4. Я аналізую своє мовлення, помилки зроблені під час розмови.

Комунікація на занятті

- 5. Я активно беру участь у діалогах і рольових іграх на занятті.
- 6. Я стараюся використовувати нову лексику під час усного мовлення.
- 7. Якщо я не розумію співрозмовника, я перепитую англійською.
- 8. Я намагаюся відповідати англійською, навіть якщо не впевнена у правильності.

Словниковий запас і граматики

- 9. Я знаю достатньо слів, щоб висловлювати свої думки з більшості тем.
- 10. Я використовую різноманітні граматичні структури під час говоріння.
- 11. Я можу пояснити складну ідею кількома способами англійською.
- 12. Я вчу нові фрази та вирази, щоб звучати природніше.

Вимова і впевненість

- 13. Я вимовляю англійські слова правильно і чітко.

- 14.Я можу говорити з відповідною інтонацією та ритмом.
- 15.Я впевнено спілкуюся англійською в присутності інших.
- 16.Я не хвилююся, коли розмовляю з носіями мови або педагогом.

Самостійна практика

- 17.Я практикую говоріння поза заняттями (онлайн-спілкування, мовні клуби, відео тощо).
- 18.Я слухаю англійськомовний контент і намагаюся повторювати вимову.
- 19.Я записую себе під час говоріння, щоб почути свої помилки.
- 20.Я ставлю собі цілі для покращення говоріння та регулярно працюю над їхньою реалізацією.

Інтерпретація результатів:

- *80-100 балів:* у Вас високий рівень самосвідомості, Ви активно розвиваєте власні навички говоріння англійською мовою, продовжуйте в тому ж напрямку;
- *65-79 балів:* у Вас є прогрес у розвитку навичок говоріння англійською мовою, але варто зосередитися на окремих аспектах (вимова, лексичний словник, граматичні конструкції, впевненість тощо);
- *50-64 бали:* Ви на середині шляху, у Вас є потенціал до вивчення англійської мови, працюйте над розвитком навичок говоріння почергово та в комплексі (вимова, лексичний словник, граматичні конструкції, впевненість).
- *36-49 балів:* Ви робите перші кроки у вивченні іноземної мови, Вам потрібно цілеспрямовано та наполегливо працювати над покращенням навичок говоріння англійською мовою, створіть індивідуальний план та слідуйте йому.
- *20-35 балів:* Ви на початковому етапі розвитку навичок говоріння, намагайтеся спілкуватися англійською мовою щодня, працюйте на результат, перетворіть англійську мову на частину Вашого життя.

Таким чином, ми спроектували та визначили освітні кроки у реалізації пробного навчання з розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.

2.3. Аналіз результатів пробного навчання з розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи із застосуванням елементів театралізованої діяльності

Діагностуючи перцептивний критерій розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі на основі запропонованого тексту ми досліджували розвиток таких вмінь говоріння як «виразність», «логічні паузи» та «емоційність» (Додаток А). Досліджуючи виразність мовлення, ми звертали увагу на інтонування, здатність робити логічні акценти, ритмічність у вимові, правильність наголосів у ключових словах. Прослухавши всіх здобувачів освіти до початку пробного навчання, ми визначили типові труднощі та помилки, а саме: монотонне читання без змін інтонації у 23 (63,8%) здобувачів вищої освіти; неправильні інтонаційні акценти смислових центрів (наприклад, наголос на «teacher's» замість «influence goes far beyond the classroom») у 19 (52,7%) респондентів; недостатня динаміка голосу, брак підвищення або зниження тону при емоційних фразах («They awaken curiosity and self-belief») у 21 (58,3%) опитаних; часто ігнорувався риторичний ефект пауз перед важливими висловами, що знижував переконливість мовлення у 29 (80,5%) студентів. Досліджуючи здатність робити логічні паузи у мовленні, ми звертали увагу на відповідність пауз смисловим межам речення, темпу та природності мовлення. Отримані результати показали, що 24 (67,6%) здобувачі освіти робили паузи у невідповідному місці (наприклад, після артикля або прийменника); 22 (61,1%) студенти робили короткі паузи перед важливими протиставленнями («*not in authority, but in empathy*»); 14 (38,9%)

респондентів читали занадто швидко; а 18 (50,0%) опитаних читали невпевнено, що спричиняло неорганічні зупинки. Оцінюючи уміння передавати почуття, ставлення до змісту тексту, ми звернули увагу на те, що у 22 (61,1%) здобувачів освіти проявляється нестача емоційної виразності у фразах про натхнення й емпатію («gives them the courage to dream»).

Після пройденого пробного навчання, ми діагностували такі результати за показниками «виразність», «логічні паузи», «емоційність». У 8 (22,2%) майбутніх педагогів покращилася інтонаційна гнучкість, зросла кількість правильних акцентів на ключові слова; 9 (25,0%) здобувачів освіти почали використовувати логічне підвищення та зниження тону; у 5 (13,8%) респондентів зменшилась кількість монотонних виступів. Також хочемо зазначити, що у 10 (27,7%) майбутніх учителів покращилася здатність дотримуватися пауз перед смисловими протиставленнями («*not in authority, but in empathy*»); читання у 7 (19,4%) опитаних стало плавнішим і природнішим, зникли паузи «на вдих» у випадкових місцях. У 6 студентів покращилася емоційність мовлення, воно стало більш природним, переконливим. Окрім того, наше спостереження показало зменшення кількості «нейтральних» читань, студенти почали передавати ставлення до змісту, особливо у фразах про натхнення та емпатію. Не зважаючи на позитивний прогрес у розвитку англомовної компетентності у говорінні, майбутнім учителям ще необхідно тренувати чіткість вимови, працювати над контролем дихання, щоб запобігти прискореному темпу наприкінці абзацу.

Зведені дані свідчать, про те що до початку пробного навчання розвиток англомовної компетентності в говорінні на початковому рівні був у 8 (22,2%) здобувачів освіти, на середньому – у 18 (50,0%), на достатньому – у 7 (19,4%), а на високому – у 3 (8,4%); а після пробного навчання показники змінилися на наступні: на початковому рівні працювало 4 (11,1%) майбутніх учителів, на середньому – 15 (41,7%), на достатньому – 12 (33,3%), а на високому – 5 (13,9%). Кількісні результати діагностики розвитку англомовної

компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі до та після проведення пробного навчання представлено на рис. 2.11.

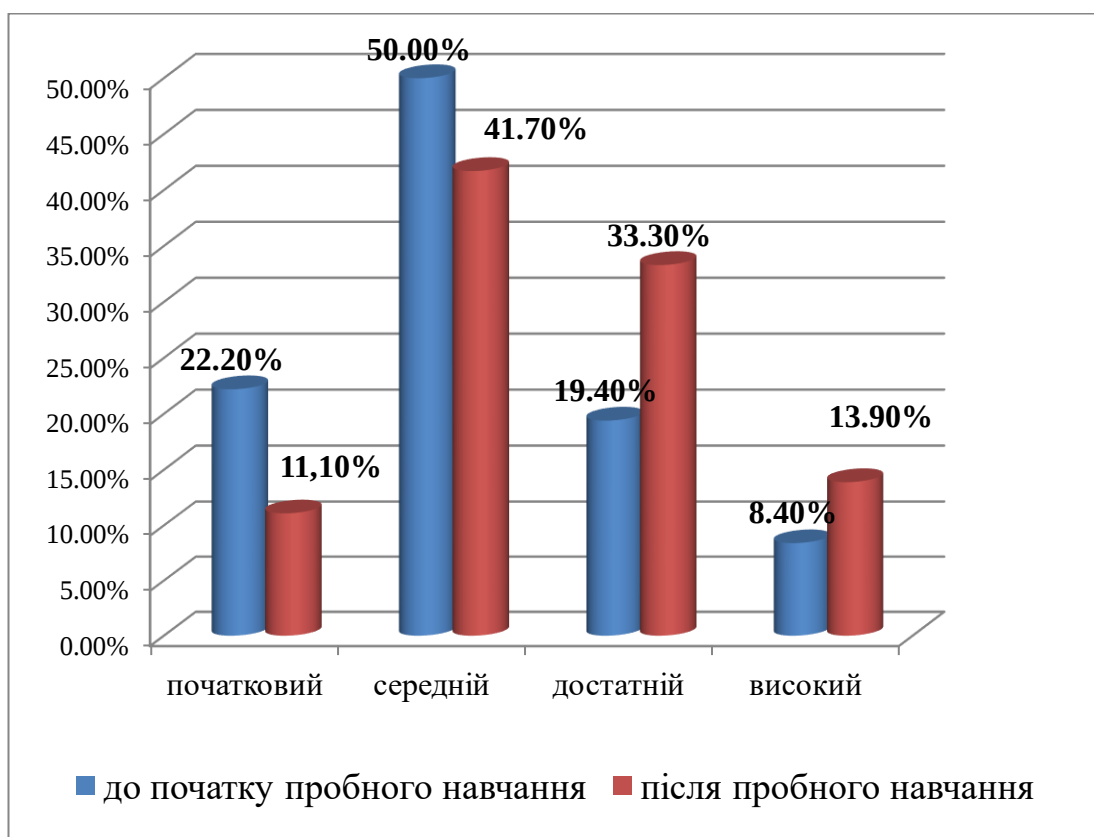

Рис. 2.11. Кількісні показники розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі до та після проведення пробного навчання за перцептивним критерієм

Діагностуючи лінгвістичний критерій розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі на основі опису картини з використанням граматичних структур активного і пасивного стану, ми досліджували розвиток таких навичок говоріння як «вимова», «словниковий запас», «граматичні конструкції», «цілісність викладу» (Додаток Б).

Діагностуючи правильність вимови здобувачів вищої освіти до початку пробного навчання, ми звернули увагу на те, що 9 (25,0%) майбутніх учителів плутали довгі і короткі голосні звуки (ship/sheep, live/leave); 8

(22,2%) респондентів ставили наголос не на тій частині слова (influence, authority); 10 (27,7%) опитаних неправильно вимовляли кінцеві приголосні (teacher's, students → звуки [s], [z] часто не чутні); у 12 (33,3) студентів зустрічалися труднощі з артикуляцією звуків /θ/ та /ð/ (think, this). Щодо словникового запасу, то ми визначили, що лише 12 здобувачів освіти змогли правильно назвати усі слова та дії, що були представлені на зображенні; 18 (50, 0%) майбутніх учителів використовували загальнонавчальну лексику: іменники (tree, leaves, dog, boy, girl, swing, fence, house, sky); дієслова (play, climb, sit, run, paint, jump, clean, laugh); прикметники: (funny, happy, silly, orange, big, small). Під час пояснення незвичних або кумедних деталей 16 (44,4%) майбутніх педагогів мали труднощі з добором точних слів (наприклад, the dog is playing with paper (замість toilet paper roll), the old woman is on the swing (без пояснення, чому це дивно), the squirrel drives the car (правильно, але часто без уточнення – toy car, small red car), the tree has a door (замість більш точного there is a treehouse with a door in it). Дослідження показало, що 27 (75,0%) здобувачів вищої освіти повторюють слова (funny, silly, crazy) у різних за змістом реченнях, а 9 (25,0%) використовують синонімічний ряд (strange things are happening, unusual picture, the leaves are falling like snow, the man is acting weird); 6 (16,7%) майбутніх учителів використовували у своєму мовленні фразові дієслова (pick up, fall down, look at, run away). Серед типових помилок ми помітили те, що здобувачі вищої освіти плутають частини мови (painting → painter, playing → play), пропускають артиклі (the dog is chasing toilet paper → dog is chasing), використовують буквальні переклади з рідної мови (on the street near the house of tree). Аналізуючи граматичну правильність мовленнєвих конструкцій, ми дійшли до висновку, що 21 (58,3%) здобувач освіти надмірно використовує прості речення без сполучників (наприклад, The boy is climbing. The girl is painting. The dog is funny замість The boy is climbing the tree while the girl is painting the leaves або The dog is running because it sees the paper). У 14 (38,9%) опитаних виникли проблеми з порядком слів (наприклад,

On the treehouse two children are playing. → Two children are playing on the treehouse). Працюючи над граматичними конструкціями під час опису картини, 22 (61,1%) майбутні учителі допустили помилки у різних видах речень. Результати дослідження показали, що більшість студентів володіють основами граматики описового мовлення, проте: часто не варіюють граматичні структури, обмежуються простими реченнями, припускаються помилок у формах дієслів та артиклях тощо. Оцінюючи структурну організацію висловлювання (цілісність викладу) ми звернули увагу на те, що 17 (47,2%) здобувачів вищої освіти починали опис без вступу (*There is a tree. Children play* замість *In this picture, we can see a funny autumn day where many silly things are happening*). Тільки у 8 (22,2%) майбутніх учителів прослідковувалася логіка викладу матеріалу (опис місця → дій → деталей → висновок). Більшість студентів демонструють базову зв'язність мовлення, однак їхні описи фрагментарні, без вступу і висновку, позбавлені логічних переходів, причинно-наслідкових зв'язків.

Результати після пробного навчання продемонстрували покращення чіткості вимови, ритмічності мовлення та інтонування, зменшення кількості фонетичних помилок у 11 здобувачів вищої освіти. Окрім того, у лексиці 8 майбутніх учителів з'явилися емоційні та оціночні слова (*amusing, surprising, unusual, hilarious*), фразові дієслова (*pick up, fall down, run after*). Також 9 респондентів почали включати у мовлення пасивні конструкції (*The leaves are being blown away*), утворювати зв'язні складні речення (*The boy is climbing the tree while the girl is painting the leaves*). Покращили уміння описувати картини 13 студентів, вони почали логічно та структуровано викладати матеріал, використовувати зв'язки, як-от: *first, then, after that, finally, in the background, on the left side*. Після пробного навчання спостерігалось суттєве покращення навичок говоріння майбутніх педагогів.

Діагностика розвитку лінгвістичного критерію показала, що до пробного навчання 9 (25,0%) здобувачів освіти працювали на початковому рівні, 20 (55,6%) – на середньому, 5 (13,9%) – на достатньому рівні та 2

(5,5%) – на високому; після пробного навчання на початковому рівні знаходилися 6 (16,7%) майбутніх учителів, на середньому – 16 (44,4%), на достатньому – 10 (27,8%), а на високому – 4 (11,1%).

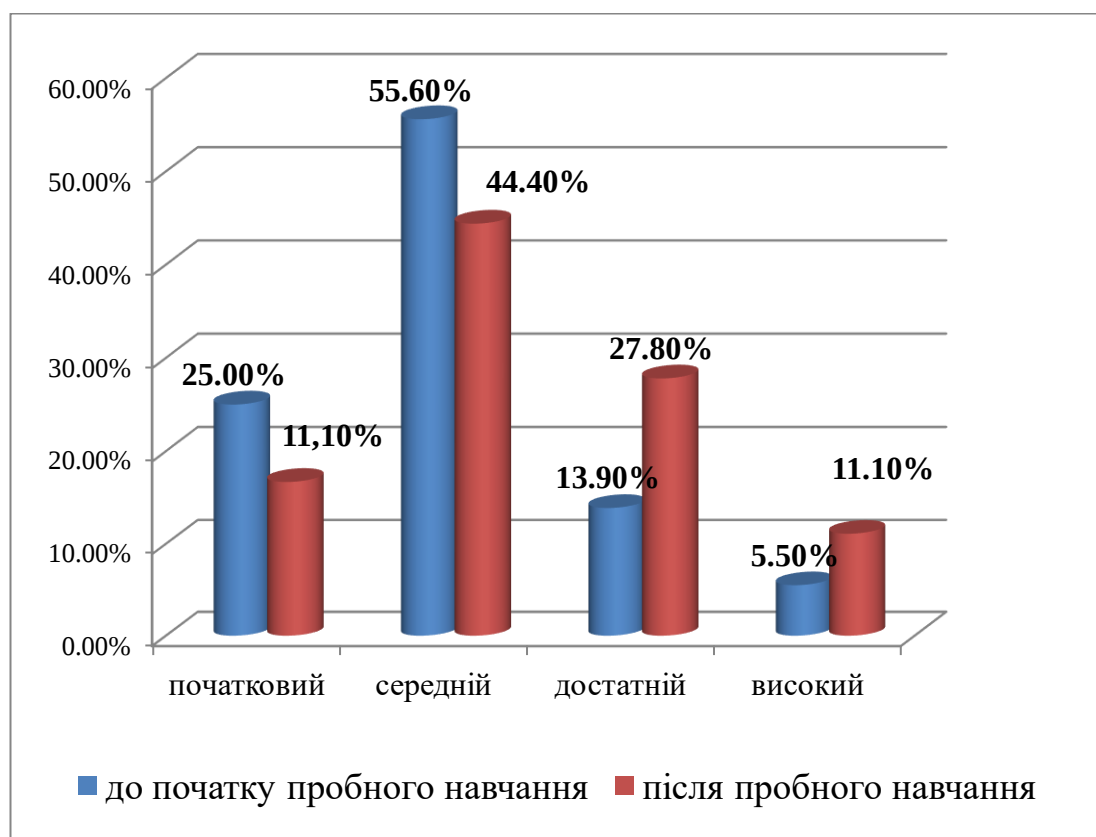

Рис. 2.12. Кількісні показники розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі до та після проведення пробного навчання за лінгвістичним критерієм

Діагностуючи комунікативний критерій розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі на основі обговорення проблемних ситуацій (учень не хоче брати участь у грі, яку пропонує вчитель; діти переходять на українську мову на уроках англійської; учень неправильно вимовляє слова і соромиться говорити на уроках, поводить себе пасивно), ми досліджували розвиток таких навичок і вмінь говоріння як «підтримування діалогу», «аргументація», «етикет спілкування» (Додаток В).

У ході дослідження здатності підтримувати діалог ми звертали увагу на уміння ставити уточнювальні запитання, вживання реплік підтримки (наприклад, *I see what you mean, That's a good point, Let's think about it together*), плавність переходу між репліками. До початку пробного навчання у здобувачів вищої освіти ми спостерігали такі типові помилки, як-от: у 14 (38,9%) майбутніх учителів розмова «згасала» після першої відповіді, бракувало реакцій на слова партнера (наприклад, *What would you do? – I don't know. Maybe talk to the student*); у 12 (33,3%) студентів ми спостерігали відсутність підтримувальних фраз (*Uh-huh, Exactly, I agree with you, I think so too*). Також ми звернули увагу на те, що респонденти не використовували *turn-taking phrases* (наприклад, *Let me add something, What do you think about that?*), у них спостерігалася надмірна формальність у висловлюваннях, майбутні учителі соромилися вживати природні реакції у говорінні. Щодо аргументації висловлювань, то ми відстежували уміння висловлювати позицію, наводити приклади та пояснення, логічно вибудовувати аргументи (наприклад, *because, so, that's why, for example, I believe that*). У ході дослідження 17 (47,2%) здобувачів вищої освіти вживали однослівні або загальні відповіді без розвитку думки (наприклад, *I would talk to the student. It's important*); 11 (30,5%) майбутнім учителям не вдалося точно висловити свою думку, не вистачило словникового запасу. Спостерігаючи за етикетом висловлювань, ми звертали увагу на уміння дотримуватися професійного такту. У 10 (27,8%) майбутніх учителів ми помітили плутанину у звертаннях, вони висловлювалися без фраз заохочення та емоційної підтримки; 6 (16,7%) здобувачів вищої освіти використовували слова *ввічливості* (наприклад, *Don't worry, Let's try again, It's okay to make mistakes*). Загальні результати свідчать, що більшість студентів володіють базовими навичками говоріння, проте їхні комунікативні дії залишаються формальними, неемоційними та нечітко структурованими.

Після пробного навчання ми помітили наступні зміни у розвитку англomовної компетентності майбутніх учителів у говорінні. У мовленні

студентів з'явилася природність, плавні переходи між темами; 15 (41,7%) майбутніх педагогів почали використовувати back-channeling phrases (наприклад, *Exactly, That's a good idea, I totally agree, Really? Tell me more*); 5 (13,9%) респондентів почали самостійно ініціювати нові репліки. Зосереджуючи увагу на аргументації, ми визначили, що у здобувачів вищої освіти покращилося уміння будувати аргументовані судження, використовувати причинно-наслідкові зв'язки у реченнях; 18 (50,0%) майбутніх учителів почали наводити приклади з власного досвіду у діалогах (наприклад, *In my class practice, one pupil refused to join the game, but I asked him to be the scorekeeper, and then he joined*). Покращення відбулися також у етичному спектрі висловлювань, 12 (33,3%) здобувачів вищої освіти почали вільно використовувати ввічливі конструкції (наприклад, *Maybe we could try..., What if we encourage him..., Don't worry, it's okay to make mistakes*). Окрім того, студенти почали демонструвати емпатію у мовленні, природно комбінуючи етикетні та мотиваційні фрази.

Діагностика розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів у говорінні за комунікативним критерієм свідчить, що до пробного навчання 8 (22,2%) здобувачів освіти працювали на початковому рівні, 17 (47,2%) – на середньому, 8 (22,2%) – на достатньому рівні та 3 (8,3%) – на високому; після пробного навчання на початковому рівні знаходилися 5 (13,8%) майбутніх учителів, на середньому – 14 (38,9%), на достатньому – 11 (30,5%), а на високому – 6 (16,7%).

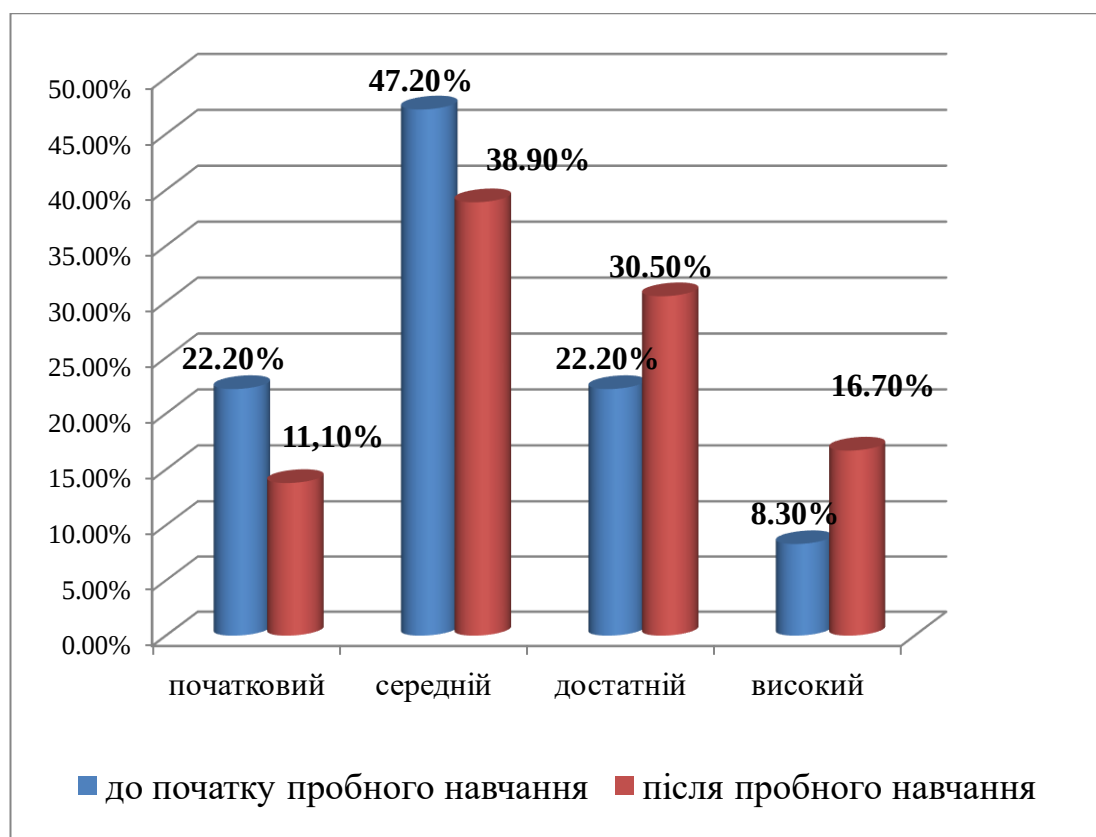

Рис. 2.13. Кількісні показники розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі до та після проведення пробного навчання за комунікативним критерієм

Діагностика розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів за соціокультурним критерієм показала, що для сценаріїв заходів 14 майбутніх учителів обрали Різдво, 10 – Хеллоувін, 5 – Великдень, 3 – День святого Валентина, 2 – День подяки, 1 – День святого Патріка, 1 – Бонфайр Найт. Аналізуючи роботи майбутніх учителів, ми визначили, що 8 (22,2%) студентів обмежилися загальними фразами, такими як-от: «People decorate their houses and give gifts». «Children play games». У сценаріях, здебільшого, відсутні специфічні деталі свят – страви, символи, музика, костюми, автентичні звичаї тощо. Також, ми визначили, що у 13 (36,1%) сценаріях часто звучали українські моделі діалогу, перекладені англійською (наприклад, «Children, let's recite a poem and sing a song for our parents» замість «Let's have a carol singing contest! Whose group will sing the

loudest?»). Деякі сценарії були надто «академічними» – просто презентація про свято, не вистачало ігрових елементів, інтерактивів чи театризації. У ході спостереження ми звернули увагу на те, що у 8 (22,2%) сценаріях події не пов'язані між собою, відсутній вступ чи кульмінація заходу, немає чіткої послідовності. Окрім того, ми звернули увагу на те, що у 6 (16,7%) сценаріях студенти переносили українські традиції у контекст британських або американських свят (наприклад, на святі *Christmas* діти «колядують» українською мовою; на святі *Halloween* персонажі не костюмовані, вони просто читають вірші, на святі *Easter* фігурує «писанка» замість «Easter egg» тощо).

Після проведеного пробного навчання ми помітили, що студенти почали правильно добирати традиційні елементи англомовних свят (*carving pumpkins, trick-or-treating, Christmas stockings, Easter egg hunt, Valentine cards*). У 23 роботах майбутніх учителів переважав англомовний культурний колорит, замість українських замінників. У 8 роботах детально були представлені історичні факти, традиції та поведінкові звички носіїв мови; 6 студентів додали ігрові елементи (*role-play, songs, competitions*), що відповідають дитячій аудиторії. У роботах респондентів з'явилася послідовна структура сценаріїв (*greeting → main part → reflection*), здобувачі вищої освіти почали використовувати автентичні ігри замість перекладених українських аналогів. Майбутні вчителі навчилися пояснювати культурні відмінності дітям англійською мовою без оцінювань чи стереотипів, у сценаріях з'явилися елементи виховання толерантності.

Оцінюючи розвиток англомовної компетентності майбутніх учителів у говорінні за соціокультурним критерієм, ми встановили, що до початку пробного навчання на початковому рівні працювало 7 (19,4%) здобувачів вищої освіти, на середньому – 18 (50,0%), на достатньому – 8 (22,2%), а на високому – 3 (8,3%). Після пробного навчання показники змінилися: на початковому рівні працювало 4 (11,1%) майбутніх учителів, на середньому – 15 (41,7%), на достатньому – 12 (33,3%), а на високому – 5 (13,9%).

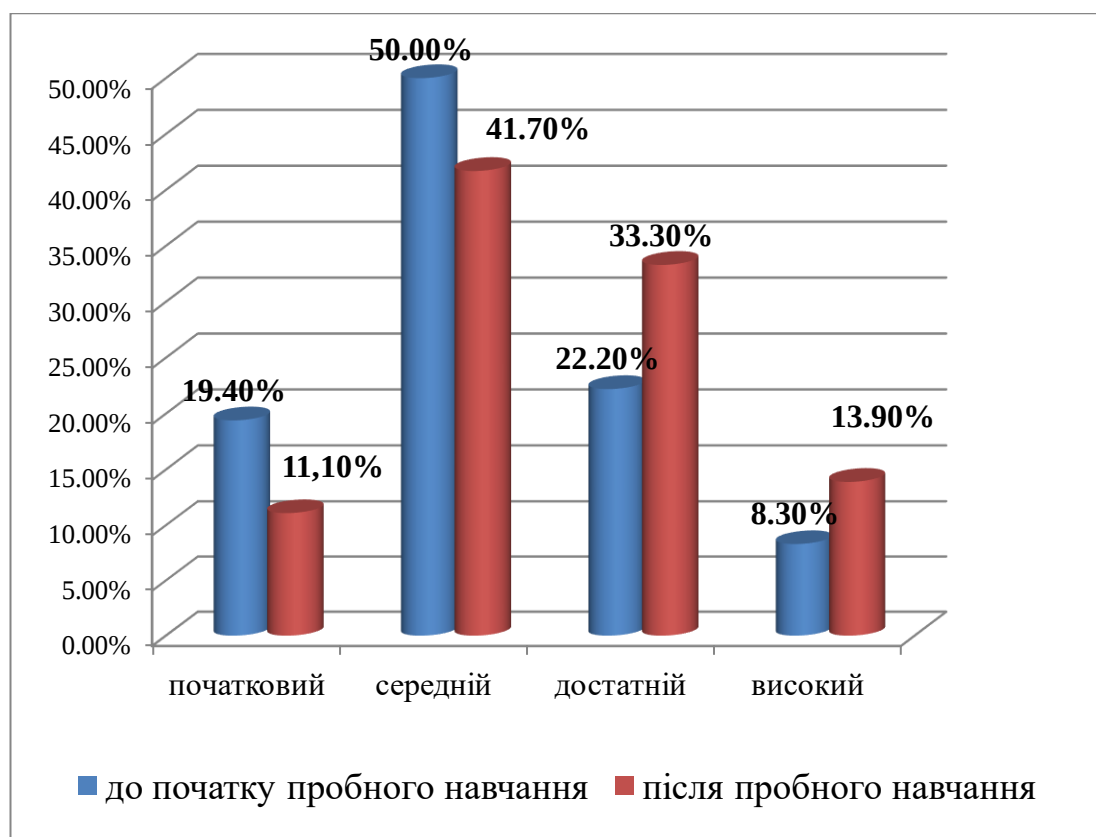

Рис. 2.14. Кількісні показники розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі до та після проведення пробного навчання за соціокультурним критерієм

Діагностуючи розвиток англомовної компетентності майбутніх учителів у говорінні за рефлексивним критерієм до початку пробного навчання, ми з'ясували, що 18 (50,0%) здобувачів вищої освіти боялися робити помилки у ході розмови, що знижує мовну впевненість; тільки 16 (44,4%) респондентів аналізували власне мовлення та намагаються виправити помилки, які допустили. До того ж, 28 майбутніх учителів брали участь у рольових іграх, але лише 13 активно ініціювали розмову; 20 студентів намагалися використовувати нову лексику, але часто повторювали шаблони; 19 респондентів перепитували українською мовою, якщо не розуміли партнера. Окрім того, 17 студентів володіли базовим словником побутових тем, але відчували нестачу тематичної лексики (особливо педагогічної), тільки 8 здобувачів вищої освіти використовували різні

граматичні структури у мовленні. У 14 майбутніх педагогів спостерігалися труднощі з інтонацією в довших висловлюваннях, студенти не почувалися впевнено під час говоріння перед групою. Також ми встановили, що тільки 6 (16,7%) здобувачів вищої освіти практикують англійське мовлення поза заняттями; 4 (11,1%) опитаних слухають англомовні подкасти чи дивляться відео, але без мовного аналізу. Загалом, ми звернули увагу на те, що у майбутніх учителів був присутній страх говоріння, низька впевненість у вимові, їм не вистачало регулярної мовної практики поза заняттями, здобувачам освіти не вистачало умінь підтримати спонтанну розмову без попередньої підготовки тощо.

Після пробного навчання результати засвідчили, що 7 студентів частіше почали ініціювати спілкування англійською мовою, раніше таке ініціювання за ними не спостерігалось. На заняттях частіше почали з'являтися динамічні дискусії, рольові ігри, дебати; 8 здобувачів вищої освіти навчилися підтримувати розмову без пауз і переходів на рідну мову. Зросло використання фразових дієслів, сталих виразів і мовних кліше; 9 майбутніх учителів навчилися перефразовувати речення для точнішого висловлення думок. Студенти почали використовувати щоденники мовної практики та самооцінювання, брати участь у онлайн-розмовах або мовних чатах.

Загалом, діагностуючи розвиток англомовної компетентності майбутніх учителів у говорінні за рефлексивним критерієм, ми встановили, що до початку пробного навчання початковий рівень був у 6 (16,7%) здобувачів вищої освіти, середній – у 17 (47,2%) , достатній – у 9 (25,0%), а високий – у 4 (11,1%). Після пробного навчання показники змінилися: на початковому рефлексивний критерій був у 3 (8,3%) майбутніх учителів, середній – у 14 (38,9%), достатній – у 14 (38,9%), високий – у 5 (13,9%).

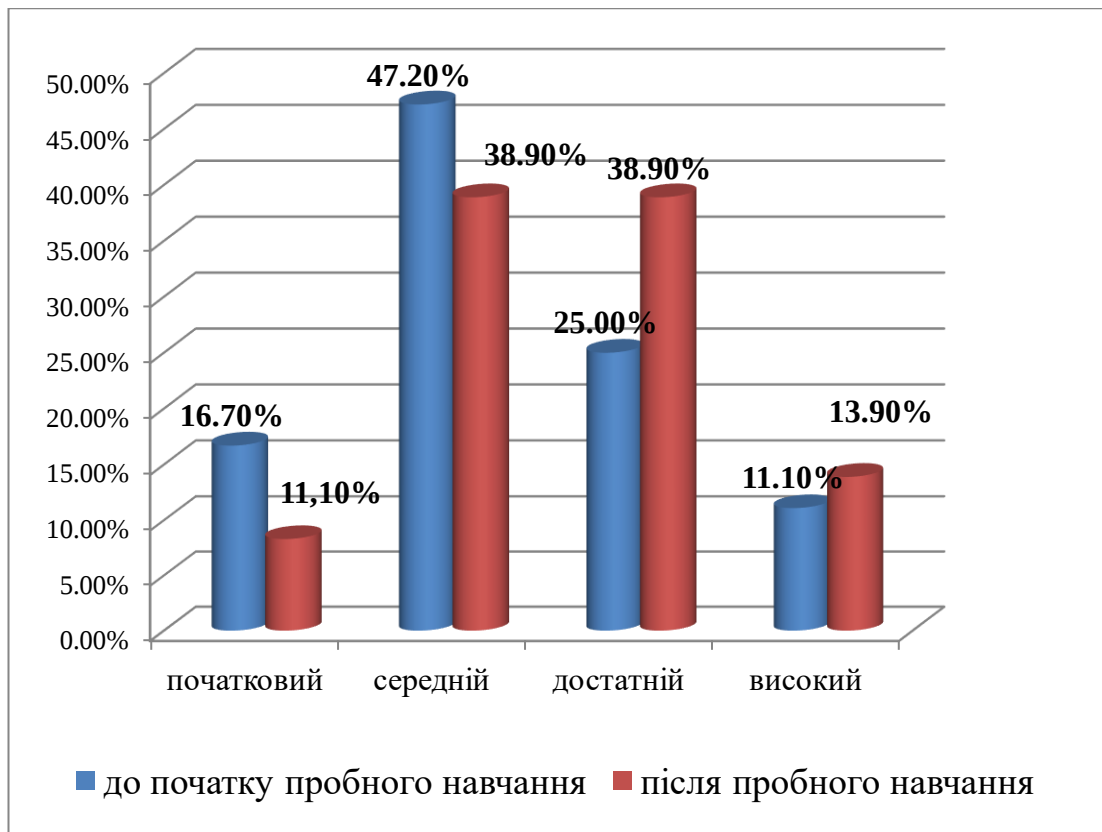

Рис. 2.15. Кількісні показники розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі до та після проведення пробного навчання за рефлексивним критерієм

Підсумувавши всі результати, ми визначили, що пробне навчання було результативним, так як після нього спостерігалася у майбутніх учителів позитивна динаміка розвитку англомовної компетентності в говорінні: сформувалася мовна впевненість і комунікативна гнучкість; активізувалася самостійна практика поза заняттями; покращилася лексико-граматична база; зросла мотивація та позитивне ставлення до вивчення англійської мови. Отже, результати пробного навчання підтвердили ефективність розробленої методики з використанням комплексу театралізованих вправ для розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи.

Висновки до 2 розділу

Проведене дослідження дозволило розробити, теоретично обґрунтувати та практично реалізувати комплекс вправ, спрямований на поетапний розвиток англомовної компетентності у говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи із використанням елементів театралізованої діяльності.

Теоретичний аналіз проблеми показав, що процес формування англомовної компетентності у говорінні має багаторівневу структуру, яка охоплює п'ять взаємопов'язаних етапів: планування висловлювання, лексико-граматичне оформлення, фонетико-інтонаційну реалізацію, акт комунікації та зворотний зв'язок. Кожен із цих етапів реалізується через систему взаємопов'язаних когнітивних, мовленнєвих і комунікативних дій.

Розроблений комплекс вправ відображає логіку формування мовленнєвої діяльності, враховуючи специфіку професійної підготовки майбутніх учителів. Вправи орієнтовані на розвиток ключових компонентів говоріння – лексичного запасу, граматичної правильності, інтонаційної виразності, соціокультурної адаптованості, а також психологічної впевненості у процесі спілкування англійською мовою. Застосування елементів театралізованої діяльності у методичній системі розвитку англомовної компетентності сприяє активізації комунікативного потенціалу здобувачів освіти. Театралізація забезпечує природність мовленнєвих ситуацій, стимулює емоційно-ціннісну залученість студентів, сприяє розвитку творчої уяви, артистизму, емпатії та вміння взаємодіяти у групі. Практична реалізація комплексу вправ показала, що включення рольових ігор, імпровізацій, інсценізацій, фонетичних тренінгів і креативних завдань створює умови для формування вмінь спонтанного говоріння, адекватного використання мовних засобів у різних соціальних контекстах і розвитку критичного мислення. Методичний потенціал розробленої системи вправ полягає у поєднанні комунікативного, когнітивного, соціокультурного та діяльнісного підходів, що забезпечує інтегрований характер формування

мовленнєвої компетентності. Завдяки цьому майбутні вчителі не лише опановують мовні навички, а й набувають професійно значущих якостей – рефлексивності, педагогічної комунікабельності, емоційної стабільності та креативності.

У ході проведення дослідження ми розробили систему пробного навчання та детально представили її. У систему ми включили критерії (перцептивний, комунікативний, лінгвістичний, соціокультурний, рефлексивний) та рівні (початковий, середній, достатній, високий), детальну діагностику розвитку англомовної компетентності у говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі. Ми з'ясували, що кількісні та якісні показники розвитку англомовної компетентності в говорінні майбутніх учителів англійської мови у початковій школі після проведення пробного навчання за критеріями суттєво зросли.

ВИСНОВКИ

Проведене теоретичне дослідження проблеми розвитку англомовної компетентності у говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи засобами театралізованої діяльності дало змогу системно осмислити сутність базових понять, визначити психолого-педагогічні чинники формування мовленнєвих умінь і виявити потенціал театралізації як ефективного засобу комунікативного розвитку майбутніх педагогів.

Аналіз наукової літератури засвідчив, що поняття «англомовна компетентність у говорінні» трактується як інтегрована характеристика особистості, яка поєднує знання, уміння, навички, досвід і ціннісні установки, необхідні для ефективної усної комунікації англійською мовою в академічному, професійному та побутовому середовищі. Англомовна компетентність передбачає володіння лінгвістичними, соціолінгвістичними, соціокультурними, стратегічними та дискурсивними компонентами, що забезпечують адекватність, зрозумілість і результативність мовленнєвої взаємодії. У працях вітчизняних і зарубіжних дослідників (А. Бичка, Н. Дмитренко, Н. Компанець, І. Мозуль, С. Ніколаєвої, С. Осадчої, Т. Пахомової, Т. Рудницької, І. Холод, І. Чеботарьової, Х. Цимбровської, D. Canary, S. Philips, B. Soler B., T. Teruel, D. Fields та ін.) підкреслюється, що англомовна компетентність у говорінні є не лише результатом мовної підготовки, а й показником загальної комунікативної культури майбутнього педагога.

Вивчення психолого-педагогічних засад розвитку комунікативної компетентності дало змогу з'ясувати, що процес розвитку англомовної компетентності у говорінні залежить від комплексу індивідуально-психологічних характеристик здобувачів вищої освіти: рівня мотивації, типу темпераменту, когнітивного стилю, розвитку уваги, пам'яті, мислення та уяви. Важливу роль у цьому процесі відіграє мовленнєва готовність, тобто психологічна здатність і внутрішня впевненість у можливості здійснювати усну комунікацію англійською мовою, яка забезпечується завдяки створенню

сприятливого емоційного середовища, стимулюванню пізнавальної активності, організації мовної практики та впровадженню автентичних комунікативних ситуацій.

У межах дослідження з'ясовано, що говоріння як продуктивний вид мовленнєвої діяльності має складну психолінгвістичну структуру, яка включає чотири основні етапи: мотиваційно-спонукальний (усвідомлення потреби у висловленні), програмування (планування змісту та мовної форми), реалізацію (створення усного висловлення) та рефлексивно-корекційний (оцінка результатів комунікації). Цей процес інтегрує когнітивні, емоційні й соціальні аспекти діяльності мовця, забезпечуючи ефективну реалізацію комунікативного наміру.

Особливе місце у формуванні англомовної компетентності в говорінні майбутніх педагогів посідає театралізована діяльність, яка є потужним педагогічним інструментом розвитку іншомовного мовлення. Її використання створює умови для природного мовного середовища, сприяє зняттю психологічних бар'єрів, активізує мислення, уяву, емпатію, артистизм та здатність до імпровізації. Театралізовані форми навчання стимулюють мовленнєву активність, розвивають емоційний інтелект, формують навички невербальної комунікації та міжкультурної толерантності. Водночас, вони забезпечують інтеграцію мовної, когнітивної та культурної складових процесу навчання, що є важливою умовою підготовки конкурентоспроможного фахівця в умовах європейської інтеграції освіти. Європейський досвід (зокрема, в межах проєктів Erasmus+ Jean Monnet) підтверджує ефективність театралізованих методів у розвитку soft skills майбутніх учителів, таких як комунікабельність, креативність, здатність до співпраці та критичного мислення. Це підкреслює доцільність адаптації відповідних практик у систему вітчизняної педагогічної освіти.

Розроблений комплекс вправ відтворює логіку розвитку англомовної компетентності в говорінні з урахуванням особливостей професійної підготовки майбутніх учителів англійської мови. Запропоновані вправи

спрямовані на розвиток основних складових процесу говоріння – поповнення лексичного запасу, удосконалення граматичної правильності, формування інтонаційної виразності, соціокультурної обізнаності та зміцнення психологічної впевненості у комунікативних ситуаціях.

Інтеграція елементів театралізованої діяльності в методичну систему розвитку англomовної компетентності сприяє активізації комунікативного потенціалу студентів ЗВО. Театралізація забезпечує природність і автентичність мовленнєвих ситуацій, підвищує емоційно-ціннісну залученість здобувачів освіти, стимулює розвиток уяви, творчості, артистизму, емпатії та навичок ефективної командної взаємодії. Методична цінність запропонованого комплексу вправ полягає у гармонійному поєднанні комунікативного, когнітивного, соціокультурного та діяльнісного підходів, що забезпечує цілісний характер розвитку англomовної компетентності. Завдяки цьому майбутні педагоги не лише удосконалюють володіння англійською мовою, але й розвивають важливі професійні якості – здатність до рефлексії, педагогічну комунікабельність, емоційну стійкість і креативність.

У процесі дослідження було створено й апробовано методику пробного навчання, детальний опис якої подано у роботі. Ця методика включає визначені критерії оцінювання (перцептивний, комунікативний, лінгвістичний, соціокультурний і рефлексивний) та рівні розвитку англomовної компетентності у говорінні (початковий, середній, достатній, високий). Результати діагностики показали істотне зростання кількісних і якісних показників рівнів розвитку англomовної компетентності майбутніх учителів після впровадження системи пробного навчання, що підтвердило її ефективність у професійній підготовці. Результати практичного впровадження комплексу вправ довели, що використання театралізованої діяльності (рольових ігор, імпровізацій, сценічних постановок, фонетичних тренувань і творчих завдань) створює сприятливі умови для розвитку умінь

спонтанного мовлення, адекватного добору мовних засобів відповідно до соціальних контекстів.

Узагальнивши результати дослідження, ми можемо стверджувати, що англомовна компетентність у говорінні майбутніх учителів англійської мови початкової школи є складним багаторівневим утворенням, що формується на основі взаємодії лінгвістичних, психолого-педагогічних і соціокультурних чинників. Її розвиток передбачає системне поєднання традиційних та інноваційних підходів до навчання, серед яких театралізована діяльність посідає особливе місце як ефективний засіб підвищення комунікативної компетентності, мотивації до навчання та професійної самореалізації майбутніх педагогів.

На цьому наше дослідження не зупиняється, у подальшому ми працюватимемо над проблемами розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів у контексті європейського досвіду.

Список використаних джерел

1. Бичок А.В. Говоріння як мета і засіб комунікативного навчання іноземній мові в процесі міжкультурного іншомовного спілкування майбутніх фахівців економічних та технічних спеціальностей. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. Випуск 32, 2024. С. 22-24
2. Будас Ю. Формування професійної іншомовної компетентності майбутніх фахівців. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Випуск 46. 2016. С. 121-124
3. Вікова психологія: вплив оцінювання іншомовної компетентності на мотивацію студентів / Савчин М.В. К. : Академвидав, 2006. 360 с.
4. Галицька М. М. Міжкультурна комунікація та її значення для професійної діяльності майбутніх фахівців. *Освітологічний дискурс*. 2014. 2 (6), С. 23-32. URL:<https://www.od.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/127>
5. Городецька Н., Гриців В. Особливості формування англomовної компетентності в монологічному мовленні в студентів закладів вищої освіти. *Академічні візії №38*. 2024. С. 1-6. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14571429>
6. Дмітренко Н. Є., Будас Ю. О. Вплив оцінювання іншомовної компетентності на мотивацію студентів. *Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія*. Випуск 29. 2018. С. 178-189.
7. Дмітренко Н., Франчук Н. Розвиток навичок критичного мислення учнів ЗЗСО на уроках англійської мови. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: збірник наукових праць*. Вінниця: ТОВ «Друк плюс», 2024, 73, С. 79-87.

8. Дмітренко Н. Є. *Автономне навчання професійно орієнтованого англомовного спілкування майбутніх учителів математики* [монографія]. Вінниця: ТОВ «Твори». 2020. С.280-303
9. Дмітренко Н., Панченко В., Гладка О., Школа І., Девіцька А. Застосування прийомів соціально-емоційного навчання у формуальному оцінюванні майбутніх учителів англійської мови. *Молодь і ринок*, 2024, 2 (222), 80-85. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.298742>
10. Єременко Т. Є. Мовленнєве спілкування англійською мовою: фонетичний аспект: навчальний посібник. Одеса: ОЦНТЕІ, 2003. 219 с.
11. Жовнич О., Стахова І. Підготовка майбутніх учителів до використання театралізованої діяльності у процесі навчання англійської мови молодших школярів. *Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 55, том 1. Дрогобич*, 2022. С. 282-287.
12. Завініченко Н. Б. Особливості розвитку комунікативної компетентності майбутнього практичного психолога системи освіти: дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07 / Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України. Київ, 2003. 216 с.
13. Загальна психологія: підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К.: Либідь, 2005. 464 с.
14. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ. 2020. Х. 920 с.
15. Зеленін Г. Психологічні механізми вивчення іноземної мови. *Особистість, суспільство, закон: психологічні проблеми та шляхи їх розв'язання. Харків*, 2017. С. 34-35
16. Івасішина С.В. Шкільна театральна педагогіка як інноваційна модель навчання англійської мови. URL: <https://surl.li/zzcxbm>
17. Компанець Н.М. Компетентність при вивченні англійської мови для студентів-реабілітологів. URL: <https://surl.li/aztahd>

18. Концептуальні засади державної політики щодо розвитку англійської мови у сфері вищої освіти. URL: <https://surl.li/bccpzo>
19. Король С. Соціолінгвістичний аспект у навчанні майбутніх вчителів іноземної мови. *Педагогічний дискурс*. 2016. №21. С. 58-63
20. Кравченко Т.М. Практична фонетика англійської мови: методичні вказівки до організації самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта / 014.021 Англійська мова та зарубіжна література. Мукачево: МДУ, 2024. 54 с.
21. Крекотень О.В. Впровадження ідей плейбек-театру як технології STORYTELLING в курсі університетського вивчення іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 69. Том 2. 2024. С.43-47. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2024/69/part_2/10.pdf
22. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навчальний посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2020. 304 с.
23. Купман М. Використання театралізованої діяльності як ефективного засобу навчання іноземної мови у старшій школі. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом*. Філологія, 2024. 2 (2). С. 15-18. URL: <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2021.2.3>
24. Кучер В., Семегин Т. Формування лексичної компетенції з англійської мови засобами театралізованої діяльності. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 32. Т. 2. 2021. С. 92-97. URL : http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2021/32/part_2/21.pdf
25. Лозова О.М. *Психологічні аспекти засвоєння іноземної мови: навчально-методичний посібник*. К.: , 2010. 143 с.
26. Марцін В. В. Формування англомовної компетентності в говорінні майбутніх фахівців. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024, № 216. С. 222-225. URL : <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-216-222-225>

- 27.Медвідь О, Андріяш О. Англійський сленг в українській мові. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Том 30 (69) № 4 Ч.2. 2019. С. 78-85*
- 28.*Методика викладання англійської мови : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / уклад. Холод І.В. Умань : Візаві, 2018. 165 с.*
- 29.*Методика навчання англійської мови : навчально-методичні матеріали для студентів вищих навчальних закладів (англійською мовою) / укладачі : Л. В. Рогач (ред.), І. В. Андрусак, З. І. Мигалина, О. В. Решетар, М. І. Сливка, Н. В. Чендей, О. І. Шовак-Миголинець; рец. : С. В. Голик, Г. В. Онищак. Ужгород, 2023. 129 с.*
- 30.Методика навчання англійської мови у початковій школі: методичні рекомендації для студентів напряму підготовки 8.01010201 Початкова освіта, спеціальності Початкова освіта, спеціалізації Іноземна мова (англійська). 9-10 семестри / О.В. Кміть. Чернігів : ЧНПУ, 2016. 60 с.
- 31.Методичні рекомендації щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у закладах вищої освіти України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0898729-23#Text>
- 32.Михайлова О., Гуманкова О., Григор'єва Т. Використання драматизації у навчанні англійської мови дітей молодшого шкільного віку. *ARS LINGUODIDACTICAE. 2021. С. 21-28*
- 33.Міжнародні практики у сфері європейських студій: український досвід (до двадцятиріччя програми імені Жана Моне в Україні) = Best International Practices in European Studies: Lessons from Ukraine (20 years of Jean Monnet Activities in Ukraine) : монографія/ [О. Адамов, А. Бояр, О. Виговська та ін.]; за ред. Р. Калитчака. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 220 с.
- 34.Мозуль І. Англомовна комунікативна компетентність та особливості формування в здобувачів початкової школи. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра*

- Довженка. Педагогічні науки. PEDAGOGICAL SCIENCES. 2024. Випуск 56. С. 141-150.
35. Ніколаєва С. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ, Ленвіт, 2003. 273 с.
36. Ольшанський Д., Кисельова І., Терещук М. Формування англомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей на основі читання фахової літератури. *Інноваційна педагогіка*, 2020. Випуск 67. Том 2. С. 141-146
37. Осадча О. В. Міжкультурна комунікація як складова змісту навчання іноземної мови. *Англістика та американістика*. 2016. №13. С. 89-94.
38. Пахомова Т., Сенченко Я. Формування англомовної комунікативної компетентності студентів-філологів в умовах лінгвосоціокультурного підходу. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. 2013. № 1 (5). С. 59-64.
39. Педагогічна конституція Європи. URL: <https://surl.li/ovwfuc>
40. Пінчук І.О. Мовленнєві вміння як засіб формування комунікативної компетенції майбутніх вчителів англійської мови початкової школи. URL: <https://surl.lt/gqwymc>
41. Подуфалова К., Піддубняк А. Гейміфікація як інструмент підвищення мотивації старшокласників до навчання англомовному писемному мовленню. *Journal of Cross-Cultural Education*, 2025. 6 (1), Р. 39-47. URL: [https://doi.org/10.31652/2786-9083-2025-6\(1\)-39-46](https://doi.org/10.31652/2786-9083-2025-6(1)-39-46)
42. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: посібник, 2-е видання доп. і перероб. /кол. авторів під керівництвом С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2004. 360 с.
43. Психологічні особливості студентського віку. На допомогу кураторам / [укладачі : Л. М. Яворовська, Р. Ф. Камишнікова, О. Є. Поліванова, С. Г. Яновська, С. М. Куделко]. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. Вип. 3. 88 с.

- 44.Рудницька Т. Г. *Інноваційні методи навчання іноземних мов у вищій школі в контексті гуманістичної спрямованості навчального процесу*. URL: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2008/txt/Rudnizka.php>
- 45.Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. *Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник*. К.: Каравела. 400 с.
- 46.Свистович О. М. Соціолінгвістичні аспекти вивчення іноземної мови у ЗВО. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2024. (214), 385-388. URL : <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2024-1-214-385-388>
- 47.Семенова А.В. *Словник-довідник з професійної педагогіки*. Одеса: Пальміра. 2006. 221 с.
- 48.Усик Л., Чорна В. & Петухова О. Формування професійної компетентності студентів у процесі вивчення англійської мови за професійним спрямуванням. *Український Педагогічний журнал*. 2021. №3. С.51-57. URL : <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2021-3-51-57>
- 49.Фролова О. О. Реалізація підготовки майбутніх судноводіїв до іншомовного професійно орієнтованого спілкування. *Молодий вчений*. 2017, (43). С. 479-484.
- 50.Хроленко О., & Бортняк А. Формування готовності до міжкультурної комунікації англійською мовою у майбутніх судноводіїв. *Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ»*, (April 4, 2025; Paris, France). С. 309-311. URL : <https://doi.org/10.36074/logos-04.04.2025.060>
- 51.Циганок І. Б. Міжкультурна комунікація майбутніх фахівців у освітньо-науковій, професійній і діловій сферах. *Вісник науки та освіти*. 2024. № 8 (26). С. 499-509. URL : [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8\(26\)-499-509](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-8(26)-499-509)
- 52.Цимбровська Х. Сутність поняття «англомовна професійно орієнтована компетентність в усному мовленні майбутніх лікарів-педіатрів. URL: <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/Visnuk/article/download/447/439>
- 53.Чеботарьова І.О. Комунікативна компетентність: теоретичний аспект. *Наукові записки кафедри педагогіки*. 2014. С. 209-210.

- 54.Шапар В. Б. *Сучасний тлумачний психологічний словник*. Х.: Прапор, 2007. 640 с.
- 55.Шелудченко С.Б., Корень А.М. Інструменти гейміфікації як мотиватор при навчанні англійської мови. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»* 2024. (2). С. 44-50. <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.2.7>
- 56.Яворовська Л. М., Камишнікова Р. Ф., Поліванова О. Є., Яновська С. Г., Куделко С. М. Психологічні особливості студентського віку. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2013. 90 с.
- 57.Canary D., Cody M., Manusov V. *Interpersonal Communication. A Goals Based Approach*. NY: St. Martin's Press. 4th ed. 2008. 560 p. Ch. 16.
- 58.Digital drama. URL: https://www.dtwtx.org/linked_tchtoolbox/03-dtwtx-discussion.pdf
- 59.Dmitrenko N., Budas Iu., Koliadych Yu., Poliarush N. Impact of Formative Assessment on Students' Motivation in Foreign Language Acquisition. *East European Journal of Psycholinguistics. Volume 8, Number 2. 2021. P. 36-50*
- 60.Dmitrenko N. Ye., Voloshyna O. V., Pinaieva O. Yu. Simulation Game in Quasi-Professional Training of Pre-Service Teachers. *Scientific Bulletin of Mukachevo State University. Series «Pedagogy and Psychology», 2022, 8(2), 33-39*. URL: [https://doi.org/10.52534/msu-pp.8\(2\).2022](https://doi.org/10.52534/msu-pp.8(2).2022)
- 61.Dmitrenko N., Budas I., Fedyk T. Maximizing University Students' Spoken Interaction in English within the Distance Learning Framework in Wartime. *The Annals of Ovidius University Constanța. Philology Series (Analele Universității «Ovidius» Constanța. Seria Filologie), 2024. XXXV(1), 227-245*. URL: https://litere.univ-ovidius.ro/Anale/volume_2024_1.php
- 62.Dmitrenko N., Dolia I., Nikolaaeva S. Soft Skills Development of Prospective Educators by Means of Problem-Based ESP Learning. *The New Pedagogical Review. 2020. 6 (2), 124-135*. URL: <https://doi.org/10.15804/tner.2020.60.2.10>

63. Dmitrenko N., Fedyk T., & Podzygun O. Use of comics in enhancing speaking interaction skills of prospective engineers in ESP classroom, *ETR*, 2025. Vol. 3, 99-104. URL: [doi: 10.17770/etr2025vol3.8541](https://doi.org/10.17770/etr2025vol3.8541).
64. Dmitrenko N., Shkola I., Saliuk B., Shkola O., Zakharova N. Messengers in providing debates within a remote online learning of university students. *International Journal of Evaluation and Research in Education*. 2024. 13(5), P. 3456-3565. URL: <http://doi.org/10.11591/ijere.v13i5.28060>
65. Drama in Sprachpraxis at a German University English Department: Practical Solutions to Pedagogical Challenges. URL : <https://surl.lu/ystdgb>
66. EU experience of soft skills development of preschool and primary school age children by theater activities in teacher training. URL: <http://erasmus.vspu.edu.ua/>
67. Fonio F. The compatibility of drama language teaching and CEFR objectives – observations on a rationale for an artistic approach to foreign language teaching at an academic level. *Scenario. Volume 1. Issue 2*. 2011. P. 75-89.
68. Goodnight K., van Beuningen C., & de Graaff R. Perfect disguises: Building an evidence base for improvisational drama techniques. *Scenario: A Journal of Performative Teaching, Learning*, 2021, 15(1), 1-27. URL : <https://doi.org/10.33178/scenario.15.1.1>
69. Philips S. U. Participant Structures and Communicative Competence: Warm Springs Children in Community and Classroom. *Linguistic Antropology: A Reader A. Duranti (Ed.). 2nd ed.* Wiley Blackwell, 2009. P. 329-342.
70. Soler B. Theatre as a Communicative Strategy for Teaching English as a Foreign Language to Primary Education Undergraduates: A Pedagogical Experience. *IKASTORRATZA. e-Revista de Didáctica*. 2020. 25. P. 133-150. URL : https://10.37261/25_alea/5
71. Teruel T.M., Fields D.L. Playback Theatre: Embodying the CLIL Methodology. *Drama and CLIL: a New Challenge for the Teaching*

Approaches in Bilingual Education: Linguistic Insights, 2015. Vol. 194. P. 47-77

72. Uştuk Ö., & İnan D. Theatre in Education: A Case of Foreign Language Teaching in Italy. *Literacy Trek*. 2017. №3(2). C. 34-49.

ДОДАТКИ

Додаток А

Протокол №1. Діагностика перцептивного критерію розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі

№	Прізвище, ім'я	Виразність	Логічні паузи	Емоційність
1.	Бендовська Наталія	5	5	5
2.	Бернада Валерія	5	4	5
3.	Бобровська Ганна	2	2	2
4.	Борищук Поліна	4	5	4
5.	Брушньовська Анна	2	2	2
6.	Возбрана Дарія	2	2	2
7.	Гончарук Карина	5	5	5
8.	Дребот Юлія	3	3	3
9.	Загородня Ірина	5	5	5
10.	Зачепа Ірина	4	4	3
11.	Коваль Вікторія	3	4	4
12.	Когут Вікторія	4	4	4
13.	Козачук Марія	3	3	3
14.	Корчик Анастасія	2	2	2
15.	Краснянська Аліна	3	3	3
16.	Кучмей Аліна	4	4	5
17.	Кушнірук Катерина	4	4	4
18.	Мельник Аліна	5	5	5
19.	Мельник Мирослава	5	5	5
20.	Мирошниченко Аліна	2	3	3
21.	Мізерна Діана	2	2	2
22.	Мітіна Олеся	2	2	2
23.	Очеретнюк Вікторія	4	4	5
24.	Попова Яна	5	5	5

25.	Рудніцька Ірина	2	2	2
26.	Савчук Вікторія	2	2	2
27.	Сисецька Анастасія	3	3	2
28.	Слободянюк Марина	3	3	3
29.	Слободянюк Софія	5	5	5
30.	Софіна Аніна	2	2	2
31.	Харіна Єлизавета	2	2	2
32.	Цуканова Вероніка	5	5	5
33.	Шандрук Анастасія	2	2	2
34.	Шевчук Вікторія	5	5	5
35.	Шурман Діана	5	5	5
36.	Щебенюк Анастасія	3	3	3

Додаток Б*Протокол №2. Діагностика лінгвістичного критерію розвитку англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у початковій школі*

№	Прізвище, ім'я	Вимова	Словниковий запас	Граматичні конструкції	Цілісність викладу
1.	Бендовська Наталія	5	5	5	5
2.	Бернада Валерія	5	5	4	5
3.	Бобровська Ганна	2	2	2	2
4.	Борищук Поліна	4	4	5	4
5.	Брушнівська Анна	2	2	2	2
6.	Возбрана Дарія	2	2	2	2
7.	Гончарук Карина	5	5	5	5
8.	Дребот Юлія	3	3	3	3
9.	Загородня Ірина	5	5	5	5
10.	Зачепа Ірина	4	4	4	3
11.	Коваль Вікторія	3	3	4	4
12.	Когут Вікторія	4	4	4	4
13.	Козачук Марія	3	3	3	3
14.	Корчик Анастасія	2	2	2	2
15.	Краснянська Аліна	3	3	3	3
16.	Кучмей Аліна	4	4	4	5
17.	Кушнірук Катерина	4	4	4	4
18.	Мельник Аліна	5	5	5	5
19.	Мельник Мирослава	5	5	5	5
20.	Мирошніченко Аліна	2	2	3	3
21.	Мізерна Діана	2	2	2	2
22.	Мітіна Олеся	2	2	2	2
23.	Очеретнюк Вікторія	4	4	4	5
24.	Попова Яна	5	5	5	5

25.	Рудніцька Ірина		2	2	2
26.	Савчук Вікторія		2	2	2
27.	Сисецька Анастасія		3	3	2
28.	Слободянюк Марина		3	3	3
29.	Слободянюк Софія		5	5	5
30.	Софіна Аніна		2	2	2
31.	Харіна Єлизавета		2	2	2
32.	Цуканова Вероніка		5	5	5
33.	Шандрук Анастасія		2	2	2
34.	Шевчук Вікторія		5	5	5
35.	Шурман Діана		5	5	5
36.	Щебенюк Анастасія		3	3	3

Додаток В

*Протокол №3. Діагностика комунікативного критерію розвитку
англомовної компетентності майбутніх учителів англійської мови у
початковій школі*

№	Прізвище, ім'я	Підтримування розмови	Аргументація	Етикет спілкування
37.	Бендовська Наталія	5	5	5
38.	Бернада Валерія	5	4	5
39.	Бобровська Ганна	2	2	2
40.	Борищук Поліна	4	5	4
41.	Брушньовська Анна	2	2	2
42.	Возбрана Дарія	2	2	2
43.	Гончарук Карина	5	5	5
44.	Дребот Юлія	3	3	3
45.	Загородня Ірина	5	5	5
46.	Зачепа Ірина	4	4	3
47.	Коваль Вікторія	3	4	4
48.	Когут Вікторія	4	4	4
49.	Козачук Марія	3	3	3
50.	Корчик Анастасія	2	2	2
51.	Краснянська Аліна	3	3	3
52.	Кучмей Аліна	4	4	5
53.	Кушнірук Катерина	4	4	4
54.	Мельник Аліна	5	5	5
55.	Мельник Мирослава	5	5	5
56.	Мирошніченко Аліна	2	3	3
57.	Мізерна Діана	2	2	2
58.	Мітіна Олеся	2	2	2

59.	Очеретнюк Вікторія	4	4	5
60.	Попова Яна	5	5	5
61.	Рудніцька Ірина	2	2	2
62.	Савчук Вікторія	2	2	2
63.	Сисецька Анастасія	3	3	2
64.	Слободянюк Марина	3	3	3
65.	Слободянюк Софія	5	5	5
66.	Софіна Аніна	2	2	2
67.	Харіна Єлизавета	2	2	2
68.	Цуканова Вероніка	5	5	5
69.	Шандрук Анастасія	2	2	2
70.	Шевчук Вікторія	5	5	5
71.	Шурман Діана	5	5	5
72.	Щебенюк Анастасія	3	3	3

THE ENORMOUS TURNIP

(The play was adapted by 3rd year student Maria B.)

Author: Once upon a time, in a small, sunny garden, Grandpa decided to plant a turnip. He dug a little hole, placed the tiny seed inside, and covered it gently with soil. He watered it every day, and the turnip grew and grew, bigger than any turnip you've ever seen! It was truly enormous.

Turnip: Yes, it's me – Turnip, the superstar! I've got as many vitamins as a whole salad and as much charisma as a Hollywood star!

Grandpa: (Wiping his brow, grunting) «Phew! This turnip is a champion! Time to pull it up for supper».

Turnip: Oh, be careful! I have just fallen asleep here!

Author: Grandpa grabbed the leafy top and pulled with all his might. He pulled and pulled, but the turnip wouldn't budge!

Turnip: Hey, who's pulling my hair without warning?

Grandpa: (Calling out) «Grandma! Could you lend a hand? This turnip's got a stubborn streak!»

Grandma: (Walking over, chuckling) «Oh, my dear, what have you grown? A turnip or an anchor (єнкор)?»

Author: Grandma took hold of Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but still, the turnip stayed firmly in the ground.

Turnip: Dancing with the whole family? No problem! But I haven't put on my make-up yet!

Grandma: «Well, this is a pickle! Maybe we need more muscle. I wonder where our dear Daughter is».

Daughter: (Entering, looking curious) «What's all the commotion about? Did I hear 'pickle' and 'muscle'?»

Author: Daughter joined the line. They pulled and pulled, but it was no use!

Daughter: «Goodness! This turnip is like it's glued to the earth. We need more help. Where's Son?»

Son: (Strolling in, hands in pockets) «Something smells like effort. What's the big deal?»

Author: Son took hold of Daughter. Daughter pulled Grandma, Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but the turnip remained stuck.

Turnip: Ha! Did you seriously think you could manage without coffee?

Son: «Wow, this is tougher (та́же) than it looks! Okay, everyone, deep breaths. We need more hands... and paws, perhaps?»

Grandpa: «I think I saw our Granddaughter playing near the creek. Maybe she can help».

Granddaughter: (Skipping over, bright-eyed) «What are you all doing? Is it a game of tug-toof-war?»

Author: Granddaughter grabbed Son, Son pulled Daughter, Daughter pulled Grandma, Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but the turnip refused to budge.

Granddaughter: «It's so heavy! We need more help. Maybe Grandson is around?»

Grandson: (Running up, excited) «Is something exciting happening? Can I help?»

Author: Grandson grabbed Granddaughter, Granddaughter pulled Son, Son pulled Daughter, Daughter pulled Grandma, Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but the turnip held fast.

Turnip: But I feel comfortable here! The earth is my spa!

Grandson: «This is crazy! That turnip is stronger than an ox! What about our Horse? They're big and strong!»

Horse: (Nodding majestically, with a whinny) «Neigh! I sense a challenge. What needs pulling?»

Author: The Horse pulled Grandson, Grandson pulled Granddaughter, Granddaughter pulled Son, Son pulled Daughter, Daughter pulled Grandma,

Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but the turnip stayed put.

Horse: «This turnip has a will of its own! Perhaps a bit of bovine strength is needed».

Cow: (Mooing calmly) «Moooo. Is there a task for a strong creature like me?»

Author: The Cow pulled the Horse, the Horse pulled Grandson, Grandson pulled Granddaughter, Granddaughter pulled Son, Son pulled Daughter, Daughter pulled Grandma, Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but the turnip was unyielding.

Cow: «Moooo. This requires more than brute (брут) force. We need a team, big and small!»

Grandpa: «Well, this is proving quite difficult. I thought I'd grown a turnip, not a mountain!»

Grandma: «Don't despair, dear. We still have our faithful friends».

Doggy: (Wagging tail excitedly, barking) «Woof! Woof! What's everyone straining for? Can I help?»

Author: Doggy took hold of the Cow, the Cow pulled the Horse, the Horse pulled Grandson, Grandson pulled Granddaughter, Granddaughter pulled Son, Son pulled Daughter, Daughter pulled Grandma, Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but the turnip remained firmly rooted.

Doggy: (Whining slightly) «Woof... this is tough! Maybe Kitty has a trick up her paw?»

Kitty: (Strolling elegantly, purring) «Mrow. What is all this fuss about? Is it a game?»

Author: Kitty took hold of Doggy, Doggy pulled the Cow, the Cow pulled the Horse, the Horse pulled Grandson, Grandson pulled Granddaughter, Granddaughter pulled Son, Son pulled Daughter, Daughter pulled Grandma, Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip. They pulled and pulled, but the turnip still wouldn't come out.

Kitty: (Flicking her tail) «Mrow. We need someone truly tiny, with a surprising amount of grit».

Mousie: (Squeaking timidly) «Squeak, squeak! Did someone say grit? I have grit!»

Author: Mousie took hold of Kitty, Kitty pulled Doggy, Doggy pulled the Cow, the Cow pulled the Horse, the Horse pulled Grandson, Grandson pulled Granddaughter, Granddaughter pulled Son, Son pulled Daughter, Daughter pulled Grandma, Grandma pulled Grandpa, and Grandpa pulled the turnip.

Author: They pulled and pulled and pulled...

Author: (Suddenly, with a triumphant pop!) And with one final, concerted effort, the enormous turnip burst free from the earth! Everyone tumbled backward in a joyful heap.

Turnip: Ooooh! I'm flying! Who ordered the salad with adventures?!

Bird: (Chirping from a nearby branch) «Chirp! Chirp! See! The smallest can sometimes make the biggest difference!»

Spider: (Spinning a small web nearby) «A tiny thread can join many to create great strength».

Bug: (Buzzing around the turnip) «Bzzzz! Look at that! All that power, and it took a little push from everyone!»

So, teamwork is the key to success.

Рис.1. Здобувачі вищої освіти під час постановки спектаклю
«THE ENORMOUS TURNIP»

Рис.2. У процесі театральної діяльності
«THE ENORMOUS TURNIP»

THE FOREST SCHOOL OF FRIENDSHIP

Characters:

- Quacky the Duck
- Greta the Frog
- Hoppy the Rabbit
- Bruno the Bear
- Rudy the Fox
- Lulu the Panda
- Spotty the Puppy

Moral: Friendship is about kindness, care, and helping others.

Scene 1. Morning in the Forest

Quacky: Hello, friends! Today is our first day at school!

Greta: How exciting! I've prepared a song!

Hoppy: Oh, I'm a bit nervous...

Lulu: Don't worry, we're all friends!

Scene 2. The Friendship Lesson

Bruno: Today we'll learn what it means to be a friend.

Rudy: Does it mean... sharing cookies?

Spotty: And not taking toys without asking!

Greta (sings): *«If you're kind and if you share,
Friends will always be right there!»*

All together:

We're friends forever!

Scene 3. The Big Adventure

(The ball rolls into the pond.)

Quacky: Oh no! My ball fell into the water!

Hoppy: Don't go there, it's dangerous!

Greta: I'll help! I'm a great swimmer!

(Greta jumps in and brings the ball back.)

All: Hooray! You saved the ball!

Scene 4. The Moral

Lulu: Today we learned that friendship means helping each other.

Bruno: Each of us is important.

Quacky: And together, we can do anything!

All (sing): «*Hand in hand, we sing and play,*

Friendship grows with every day!»

(They bow and wave their puppets.)

Рис.3. Здобувачі вищої освіти у процесі театралізації на заняттях з методики навчання англійської мови

**«Театр у початковій школі як вид мистецтва і засіб розвитку
англомовної компетентності молодших школярів**

В1. Доброго дня, шановні гості, колеги та всі присутні. Ми раді вітати Вас на нашому майстер-класі «Театр у початковій школі як вид мистецтва і засіб розвитку soft skills: види, методика, досвід». Наш захід проходить у рамках проекту Erasmus+ Module Jean Monnet «EU experience of soft skills development of preschool and primary school age children by theatre activities in teacher training»

В2. У ході майстер-класу ми намагатимемося зосередити Вашу увагу на навчанні англійської мови молодших школярів засобами театральнo-ігрового мистецтва; спробуємо розкрити креативний аспект у театралізованих іграх та продемонструвати нестандартні види театру у початковій школі.

В1. Сьогодні ми працюватимемо не одні, а з помічниками, учасниками проекту. Знайомтеся наші здобувачі вищої освіти (за можливості краще залучати учнів початкової школи).

В2. Також на наш майстер-клас ми запросили педагога практика (представлення педагога)

В1. Ми б хотіли, щоб Ви виступили в ролі експерта та, переглянувши наш майстер-клас, з практичної сторони оцінили, наскільки ефективними є запропоновані прийоми використання театральної діяльності у навчанні дітей іноземної мови.

Перш ніж ми перейдемо до практики, хочемо запропонувати деякі методичні рекомендації, на які має зважати педагог, використовуючи театральнo-ігрову діяльність.

В1. Методичні рекомендації

В2. Так як у Концепції Нової української школи та Державному стандарті початкової освіти проголошено, що навчання у 1-2 класі є періодом

пізнавально-ігрової адаптації дітей до школи, тому ми вирішили розглянути основні теми, які вивчаються молодшими школярами з англійської мови у 2 класі та з акцентувати на них Вашу увагу.

B1. Традиційно, урок розпочинається із вітання. Ми також вирішили привітатися, але у незвичайній формі.

B2. *(бере виготовлений із пластиліну смайлик).*

Good morning!

Good morning!

Good morning to you!

Good morning!

Good morning!

I'm glad to see you!

B1. *(бере дерев'яні сердечка).*

Good morning sun!

Good morning sky!

Good morning everything and

Everyone!

Працюючи із молодшими школярами, доречно пропонувати їм виготовляти власні смайлики, зважаючи на настрій. Це завдання можна запропонувати на початку уроку.

B2. Або вітатися можна так *(бере маску принцеси)*

I look like a princess today. And who are you?

B1. *I am like a scientist today And you?*

(далі здобувачі вищої освіти/діти беруть по масці та коментують)

Здобувачі вищої освіти /Діти:

I Look like a detective today

I Look like a funny girl today

I Look like a smart girl today

B2. Традиційно після вітання педагог запитує про настрій учнів на уроці. Можна, звичайно, банально поставити питання «How are you?», але можна до цього підійти нестандартно, скориставшись ось таким кубиком із смайликами. Запитуємо «How are you?» (передаю кубик), а дитина вибере відповідний смайлик та відповідь (передаємо кубик студентці / дитині, вона відповідає «I am» та показує грань кубика).

B1. А чому б не використати люстерко для показу своїх емоцій? (беремо дзеркало та запитуємо «How are you?», студентка/дитина відповідає та показує відповідну емоцію. Дзеркало тримайте добре і боком, щоб було видно в камеру і його і Вас, відповіли, передали іншому».

B2. А й справді, я себе почуваю прекрасно, адже на вулиці весна (одягаю рожевий капелюх) і хочеться сонечка та тепла. А що робиться за вікном не знаю, тому спробую вз'яти інтерв'ю та дізнатися, яка сьогодні погода, а допоможе мені в цьому мій чарівний кубик-погодознавець, на гранях якого вказано ознаки погоди на весні (беремо кубик, передаємо здобувачці освіти та запитуємо «What is the weather today»).

B1. Вивчаючи з дітьми тему “Family”, можна запропонувати виготовити пальчиковий театр із членами родини, як у нас та разом заспівати веселу пісню (*одягаємо на великий палець зображення тата, вмикаємо «daddy fingars» (фонограма), співаємо та по черзі одягаємо на пальчики героїв*).

B2. Також можна використовувати театр м'яких іграшок. До нас сьогодні завітало маленьке ведмежа Teddy-bear. Воно загубило свою маму та шукає її.
Are you my mommy?

Можливі відповіді:

- No, I am not. I am your aunt
- No, I am not. I am your cousin.
- No, I am not. I am your uncle.

B1. Yes, I am your mommy and I love you so much (*мама ведмедиця обіймає малюка*).

Таким чином, ми закріпили з дітьми слова теми “Family” та навчилися ставити запитання у реченнях, де присудок виражений дієсловом to be та давати відповіді на питання.

B2. Вивчення кольорів можна перетворити також на гру, яка досить знайома нам усім, у Твістер. Давайте зіграємо. Шановні студенти, обирайте колір, який подобається (*даємо стрічки жовтого, червоного, зеленого кольорів, та виходимо на зал до твістера*). Отож, Сніжано, ліву руку на yellow, Асю праву ногу на green, Кароліно ліву ногу на red.

B1. Але коли учні вивчили і кольори, і частини тіла, завдання можна ускладнити, наприклад: Сніжана, right foot on yellow (праву ногу на жовте). Будьте уважні, якщо бачите помилку, говоріть. Асю, left foot on red (ліву ногу на червоне). Кароліно, right hand on green (праву руку на зелене). Справилися, молодці.

B2. Вивчаючи тему «Овочі та фрукти», можна використати театр-природи. (*ставимо посередині піднос із овочами та фруктами, кожен розбирає продукт:, апельсин, перець, яблукокартоплю*). Ну що давайте знайомитися, граючи у гру «Сніжний ком», Ваше завдання назвати себе та повторити всіх, хто був перед Вами.

Hello, I am a potato.

Можливі відповіді:

Hello, I am a pepper. It is a cabbage. This is a potato.

Hello, I am an orange. It is a pepper. This is a cabbage. It is a potato.

Hello, I am an apple. It is an orange. This a pepper. It is a cabbage. It is a potato.

(*Усі складаємо овочі та фрукти на піднос, я їх забираю*)

B1. Театр-природи можна використовувати і у іншій інтерпретації, наприклад, театр-тварин, animal theater (*беремо маски та пропонуємо обрати, ту яка подобається. Студенти вибирають такі маски: кошеня,*

зайчєня, лисєня та виходять на зал). Отож, ми зачитуємо історію, а Ви уважно слухайте та жєстами спробуйте відтворити, про що розповідається.

Every morning, the bunny, the kitten and the fox wake up, stretch, do their morning exercise, brush their teeth, have breakfast and go to school. At school they learn to read, write, count, and then have lunch.

B2. Then they play football, ride a bike. And in the evening they have dinner, wash, brush their teeth and go to bed

Кожного ранку зайчєня, кошєня та лисєня прокидаються, потягаються, роблять ранкову зарядку, чистять зубки, снідають та йдуть до школи. В школі навчаються читати, писати, рахувати, а потім обідають. Далі грають футбол, катаються на велосипеді. А ввечері вечеряють, вмиваються, чистять зубки та засинають.

(здобувачі вищої освіти повертаються на місця, знімають маски)

Використовуючи театр-природи, у процесі навчання молодших школярів іноземної мови, можна розприділити ролі між усіма учнями, причому кожен виконуватиме власний комплекс завдань. Текст зачитувати може як учитель, так і учні класу.

B1. Вивчаючи тварин, можна запропонувати учням відгадати загадки, свою відповідь демонструючи за допомогою театру топотушок, до речі, сцену та іграшки, виготовляли молодші школярі під час практики наших студентів учасників проекту.

Будьте уважні, слухайте загадки та давайте відповідь, пишіть свої варіанти у чат, а ми перевіримо

I live in the woods.

I'm very big and furry.

I have a big nose, a little tail and four legs.

I like to eat fish and berries.

I am a ...

(Answer: BEAR), студенти із усіх фізурок вибирають ведмедя та показують його

B2. I have four legs and a tail.

I have no teeth.

I can swim and dive under the water.

I carry my house around with me.

I am a ...

(Answer: TURTLE)

B1. I'm very, very big.

I like to eat peanuts and hay.

I have four legs and two big ears.

My long nose is called a trunk.

I am an ...

(Answer: ELEPHANT)

B2. I am known as a king

The jungle's where I reign

It is hard to tame me

And I have a large mane

(Answer: Lion)

B1. I have soft fur.

I hop in bushes.

I wiggle my little nose

and thump my great big feet.

What am I?

(A BUNNY)

B2. Сподобалися Вам загадки, але на уроках англійської мови можна не тільки відгадувати загадки, але й складати їх самостійно. Це легко, у нагоді Вам стане звичайна табличка (*я вихожу до фліпчату*)

<i>but not</i>

Давайте складемо загадку про вовка. Який він спробуємо перерахувати ознаки. Який він? (Можливі відповіді: grey, fast, big). Давайте доповнимо загадку іменниками, які можуть мати також ці ознаки. Що може бути сірого кольору? (хмарка) Так, хмарка, cloud. А хто чи що може бути дуже швидким? (потяг). Так, потяг, train. А хто може бути великим? (слон). Так, elephant

І у нас вийшла загадка (*зачитує*), \

<i>Grey</i>		<i>a cloud</i>
<i>Fast</i>	<i>but not</i>	<i>a train</i>
<i>Big</i>		<i>an elephant</i>

What is it?

А тепер спробуйте скласти загадку самостійно, а ми відгадаємо (самостійна робота, відгадування загадок). Шановні гості, спробуйте також, надсилайте свої загадки у чат.

А тепер пропонуємо трішки перепочити під веселу руханку (*танцюємо всі разом «The little chick»*).

B1. Діти обожають казки, вони не уявляють свого життя без них. Тому вчитель англійської мови може також розповідати казки, але не у звичайних спосіб, а за допомогою театру на фартушку.

А щоб наші учні були уважними, пропонуємо, коли Ви чуєте фразу «grand father» (*хто це? вимовляти голосно «smart»*), коли Ви чуєте фразу «grand mother» (*хто це? вимовляти голосно «kind»*), коли Ви чуєте фразу «hen» (*хто це? вимовляти голосно «friendly»*), коли Ви чуєте фразу «mouse» (*хто це? вимовляти голосно «small»*), коли Ви чуєте фразу «egg» (*що це? вимовляти голосно «oval»*).

Отож, готові, розпочинаймо (*викладач виходе, одягає фартушок та розповідає, демонструючи всі рухи*)

There once was an grand father and grand mother, they had a speckled hen. The hen laid an egg, not an ordinary one, but a golden one. The old man hit it and hit it but could not break it. The old woman hit it and hit it but could not break it. They both hit it and hit it but could not break it. A mouse ran past, waved its tail, the egg fell and broke! The old man and the old woman cried, the hen cackled: "Don't cry old man, don't cry old woman. I will lay you a new egg, not a golden one, but an ordinary one."

B2. Сподіваємося, що казка Вам сподобалася. Шановні студенти, уявіть, що Вам потрібно поставити виставу «Курочка Ряба» з молодшими школярами на сцені в актовому залі. Зазвичай, діти губляться під час вистави, не знають, як і де стати. Тому пропонуємо Вам набір лего театральну сцену та складіть, а потім розмістять акторів таким чином, щоб створити яскравий образ майбутнього спектаклю, а потім прокоментуєте.

B1. А поки наші студенти працюють, хочемо поділитися ще одним прийомом, використанням кубиків сторітелінгу, вони стануть у нагоді усім вчителям.

Потім студенти розповідають про свій витвір, що і де вони розмістили.

B2. На жаль час добігає до кінця, тому ми хочемо надати слово нашому експерту та запитати, на скільки ефективними є використання таких методів театралізації у роботі молодшими школярами.

B1. Дякуємо шановні студенти, колеги, усі присутні на сьогоднішню спільну роботу.